

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Конопельський В.Я., Кулик Л. М., Резніченко Г. С.

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Практикум

2020 рік

УДК 343.8 (076)

Схвалено та рекомендовано до друку Навчально-методичною радою
Одеського державного університету внутрішніх справ
Протокол №11 від 01 липня 2020 року

Укладачі:

Конопельський В.Я. - доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Кулик Л. М. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Резніченко Г. С. - кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та кримінології Одеського державного університету внутрішніх справ

Рецензенти:

Дришлюк І. А. - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова

Виноградов А. К. - кандидат юридичних наук. доцент, доцент кафедри кримінального та адміністративного права Національного морського університету

У практикумі розглянуто 12 тем, які розділені відповідно до тематичного плану навчальної дисципліни Кримінально-виконавче право, що включають практичні завдання, задачі та тестові завдання до усіх тем, методичні поради до виконання практичних завдань, задач та тестових завдань, глосарію, а також список рекомендованої літератури.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів (ад'юнктів), здобувачів вищої освіти ВНЗ, в яких готують правників, співробітників правоохоронних органів, прокуратури та суду, а також на усіх, хто цікавиться розвитком наук кримінально-правового циклу.

Кримінально-виконавче право : практикум / Конопельський В.Я., Кулик Л.М., Резніченко Г.С. Одеса : ОДУВС, 2020. 70 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»	5
2. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ ТА ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	
ТЕМА 1. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧА ПОЛІТИКА ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО УКРАЇНИ	
ТЕМА 2. ДЖЕРЕЛА (ФОРМИ) КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ЗАСУДЖЕНИМИ	
ТЕМА 3. ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАСУДЖЕНИХ	
ТЕМА 4. ОРГАНИ І УСТАНОВИ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ПОКАРАННЯ, ЇХ ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ	
ТЕМА 5. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ	
ТЕМА 6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, ЩО ПОВ'ЯЗАНИ З ПРОХОДЖЕННЯМ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ	
ТЕМА 7. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ	
ТЕМА 8. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ТА АРЕШТУ	
ТЕМА 9. ОСОБЛИВОСТІ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЗАСУДЖЕНИМИ ЖІНКАМИ ТА НЕПОВНОЛІТНІМИ.	
ТЕМА 10. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ	
ТЕМА 11. НАГЛЯД ТА ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ОСОБАМИ, ЗВІЛЬНЕНИМИ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ	
ТЕМА 12. ПОРЯДОК ТА УМОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	
3. СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ (ГЛОСАРІЙ).....	
4.СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Кримінально-виконавче право», є однією з загальнопрофесійних юридичних дисциплін, що вивчається усіма здобувачами вищої освіти незалежно від обраної ними спеціалізації. Знання кримінально-виконавчого права і вміле застосування його норм - неодмінна умова професійної майстерності юриста.

Навчальний посібник з навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» для вищої професійної освіти за спеціальністю «Право», "Правоохранна діяльність" складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр за напрямом 6.030401 «Правознавство», 6.030402 "Правоохранна діяльність", 081 "Право", 262 "Правоохранна діяльність".

Мета практикума - надати допомогу викладачам у викладанні і здобувачам вищої освіти у вивченні дисципліни «Кримінально-виконавче право».

У число вибіркових, спеціальних дисциплін університетського курсу юридичної освіти входить така навчальна дисципліна як «Кримінально-виконавче право». Найменування навчальної дисципліни, за давньою традицією, що склалася в юридичній освіті, відтворює називу галузі правової науки, закону, від яких ця навчальна дисципліна походить. За традицією одним і тим же терміном (назвою) позначають і правову науку, і галузь законодавства, і навчальну дисципліну.

У той же час, в українській правовій науці та юридичній літературі цю галузь права і, відповідно, навчальну дисципліну, іменували в різний час по-різному. Її називали і «тюрьмоведенням», і «пенологією», і «пенітенціарним правом», і «виправно-трудовим» і, нарешті, «кримінально-виконавчим» правом. Зміна політики у сфері виконання кримінальних покарань та поводження з засудженими спричинило і зняття акценту з праці засуджених як основи їх виправлення, що і зумовило перейменування галузі законодавства з виправно-трудового на кримінально-виконавче.

Обов'язковість вивчення Кримінально-виконавчого права обумовлено тією обставиною, що воно становить органічний елемент структури дисциплін «кримінально-правового циклу», складовою частиною якого є кримінальне право і кримінальне процесуальне право, що пов'язані з питаннями встановлення, застосування та реалізації кримінальної відповідальності та її основної форми - покарання.

Кримінально-виконавче право абсолютно самостійна галузь права у загальній системі права, що вивчає виконання всіх видів кримінальних покарань. Як галузь права має тісні галузеві та міжгалузеві зв'язки з іншими галузями права - кримінальним, цивільним, трудовим, сімейним, адміністративним і іншими - у разі, коли ці галузі права регулюють схожий спектр суспільних інтересів і відносин.

В результаті вивчення зазначеної дисципліни, здобувачі вищої освіти повинні придбати теоретичні знання про правові основи виконання

кrimінальних покарань, а також виробляти навички та вміння роботи з нормативними правовими актами, що регламентують сферу виконання покарань з комплексного аналізу і вирішенню питань, що виникають в юридичній практиці при виконанні (відбуванні) окремих видів кримінальних покарань.

Структура навчального посібника відповідає програмі навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право», як однієї з основних складових освітньої програми підготовки юристів. Його завдання полягає в тому, щоб зосередити увагу здобувачів вищої освіти на значущості та важливості придбання відповідного обсягу знань з кримінально-виконавчого права, яке можливе при наполегливому, копітковому, цілеспрямованому та творчому підході.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО”

Тема № 1. Кримінально-виконавча політика та кримінально-виконавче право України

Кримінально-виконавча політика України як складова частина політики держави у сфері боротьби зі злочинністю. Поняття кримінально-виконавчої політики, її цілі, завдання та зміст. Суб'єкти формування та форми реалізації кримінально-виконавчої політики. Основні принципи кримінально-виконавчої політики.

Історія становлення та розвитку кримінально-виконавчої політики. Кримінально-виконавча політика України на сучасному етапі, її зміни та труднощі реалізації. Кримінально-виконавча політика у співвідношенні до світової практики організації системи виконання кримінальних покарань.

Поняття кримінально-виконавчого права та його основні ознаки як самостійної галузі права. Предмет і метод правового регулювання кримінально-виконавчого права, його зміст і особливості. Функції і основні завдання кримінально-виконавчого права. Поняття основних принципів кримінально-виконавчого права. Поняття кримінально-виконавчих правовідносин. Система кримінально-виконавчих правовідносин, їх структура, елементи. Суб'єкти, зміст; об'єкти правовідносин. Юридичні факти, обумовлені виникненням кримінально-виконавчих правовідносин.

Наука кримінально-виконавчого права та її завдання на сучасному етапі. Поняття науки кримінально-виконавчого права, її предмет та метод. Співвідношення кримінально-виконавчого права з іншими галузями права. Предмет, задачі і система курсу навчальної дисципліни “Кримінально-виконавче право”.

Тема № 2. Джерела (форми) кримінально-виконавчого права та кримінально-виконавче законодавство. Міжнародно-правові стандарти поводження із засудженими

Теоретичне і практичне значення розуміння кримінально-виконавчого законодавства в широкому і вузькому сенсі. Кримінально-виконавче законодавство в широкому сенсі як система джерел (форм) кримінально-виконавчого права.

Кримінально-виконавче законодавство: поняття, значення, основні ознаки, цілі та завдання. Принципи кримінально-виконавчого законодавства (права), їх система і зміст.

Система, структура та зміст сучасного українського кримінально-виконавчого законодавства. Кримінально-виконавчий кодекс, його загальна характеристика. Застосування кримінально-виконавчого законодавства, його дія у просторі і часі.

Поняття і зміст норм кримінально-виконавчого права. Функції та особливості цих норм. Види норм кримінально-виконавчого права: охоронні і заохочувальні, регулятивні, зобов'язальні, уповноважуючі, забороняючі та ін.

Структура кримінально-виконавчих норм: особливості гіпотези, диспозиції, санкції.

Кримінально-виконавче законодавство та міжнародно-правові акти, їх співвідношення. Система чинних міжнародних актів про поводження з засудженими, їх класифікація і загальна характеристика.

Міжнародні стандарти поводження із засудженими: цілі, завдання, принципи, основні положення. Види міжнародних стандартів поводження із засудженими, класифікація, а також їх конкретний зміст. Міжнародно-правові документи про поводження з засудженими. Акти загального характеру. Спеціалізовані акти.

Соціально-правова характеристика Мінімальних стандартних правил поводження з ув'язненими. Основний зміст міжнародних стандартів поводження із засудженими до заходів, не пов'язаних з позбавленням волі і з засудженими до позбавлення волі. Основні напрямки розвитку Мінімальних стандартних правил поводження з ув'язненими.

Тема № 3. Правовий статус засуджених

Соціально-правове призначення і поняття правового становища (правового статусу) осіб, що відбувають покарання. Співвідношення правового статусу засудженого із загальним правовим положенням громадянина.

Зміст правового становища осіб, які відбувають покарання. Права, законні інтереси і обов'язки засуджених, їх поняття та соціально-правова характеристика. Класифікація прав, законних інтересів і обов'язків засуджених.

Закріплення загальногромадянських і спеціальних загальногромадянських обов'язків засуджених. Характеристика основних прав засуджених. Право засуджених на особисту безпеку.

Особливості правового становища засуджених іноземних громадян та осіб без громадянства, які відбувають покарання на території України.

Визначення правового положення засуджених у кримінально-виконавчому законодавстві, його особливості з урахуванням змісту покарання і режиму його відбування.

Правове становище осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства. Характеристика вилучень і обмежень, встановлених кримінальним, кримінально-виконавчим та іншим законодавством України, по відношенню до прав і свобод осіб, засуджених до покарань, пов'язаних з позбавленням волі.

Відповідальність засуджених за невиконання покладених на них обов'язків та невиконання законних вимог адміністрації установ і органів виконання покарання. Кримінальна, цивільно-правова, матеріальна та дисциплінарна відповідальність засуджених. Судимість та її вплив на правове становище осіб, які відбули кримінальні покарання.

Тема № 4. Органи та установи, які виконують покарання, їх функції та завдання

Принципи діяльності, структура, компетенція та підпорядкованість

органів і установ виконання покарань. Характеристика кримінально-виконавчої системи України. Поняття та загальна характеристика органів та установ виконання покарань. Види органів та установ виконання покарань.

Поняття органів виконання покарань, їх основне соціальне призначення, завдання і місце в системі органів, що ведуть боротьбу зі злочинністю. Органи виконання покарання: центральний орган виконавчої влади, що реалізовує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації (правове становище, структура та основні завдання); територіальні органи управління; уповноважені органи з питань пробації.

Установи виконання покарання: арештні дома; кримінально-виконавчі установи відкритого типу (віправні центри) та закритого типу (віправні колонії), виховні колонії, слідчі ізолятори у випадках, передбачених кримінально-виконавчим законодавством.

Віправні колонії, їх види, основне призначення і правове становище. Колонії мінімального, середнього і максимального рівнів безпеки та категорії осіб, що містяться в них. Слідчі ізолятори, як вид віправної установи.

Державна виконавча служба, військові частини, гауптвахти та дисциплінарний батальйон.

Взаємодія установ і органів виконання покарань з органами, які ведуть розслідування, судами, слідчими ізоляторами, прокуратурою, органами Служби безпеки України, підрозділами Національної поліції та іншими органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Значення і поняття контролю за діяльністю установ і органів виконання покарань. Види і зміст контролю за діяльністю установ і органів виконання покарань.

Тема № 5. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Види покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, їх загальна характеристика.

Порядок і умови виконання покарання у виді штрафу. Відстрочка і розстрочка сплати штрафу. Заміна штрафу при неможливості його сплати і наслідки у випадку злісного ухилення від його сплати.

Характеристика покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Порядок та умови виконання цього покарання. Обов'язки уповноваженого органу з питань пробації щодо виконання даного виду покарання. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певними видами діяльності. Обов'язки органів, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності. Обов'язки засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певними видами діяльності. Наслідки ухилення від відбування даного виду покарання.

Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді громадських

робіт. Умови відбування покарання у виді громадських робіт. Обов'язки і заборони, встановлені для засуджених до громадських робіт. Обчислення строку покарання у виді громадських робіт. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування засудженими покарання у виді громадських робіт. Відповіальність засуджених до громадських робіт за порушення порядку і умов відбування покарання.

Сутність кримінального покарання у виді виправних робіт. Порядок та умови відбування виправних робіт. Обчислення строку покарання у виді виправних робіт. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем відбування занудженими покарання у виді виправних робіт. Порядок провадження відрахувань із заробітку засуджених до виправних робіт. Заходи заохочення та стягнення, що застосовуються до осіб, засуджених до виправних робіт. Відповіальність за порушення порядку та умов відбування покарання.

Сутність обмеження волі і його соціально-правове призначення. Установа, яка виконує обмеження волі, її завдання, функції, правова основа діяльності. Місця відбування обмеження волі, підстави та порядок направлення, засуджених для відбування покарання. Обчислення строку покарання у виді обмеження волі.

Порядок виконання та відбування покарання у виді обмеження волі.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування і пенсійне забезпечення засуджених до обмеження волі. Обов'язки адміністрації виправного центру. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ними органу за місцем роботи засуджених до обмеження волі. Медичне обслуговування засуджених до обмеження волі. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі. Залучення засуджених до праці і умови праці. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі. Участь засуджених до обмеження волі у самодіяльних організаціях. Застосування заходів заохочення і стягнення та порядок їх застосування. Посадові особи, які застосовують заохочення і стягнення, та обсяг їх повноважень. Відповіальність за порушення порядку та умов відбування обмеження волі, а також за злісне ухилення від відбування обмеження волі.

Види кримінальних покарань, які застосовуються тільки як додаткові і їх загальна характеристика. Підстави виконання цих покарань.

Правове регулювання і порядок виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Правові наслідки позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Порядок виконання вироку суду про конфіскацію майна. Майно, яке підлягає конфіскації. Органи, що виконують покарання у вигляді конфіскації майна. Відповіальність за приховування, привласнення або розтрату майна, що підлягає конфіскації.

Тема № 6. Правове регулювання та порядок виконання покарань, що пов'язані з проходженням військової служби

Покарання, які застосовуються до засуджених військовослужбовців у загальній системі кримінальних покарань, їх коротка характеристика.

Правове регулювання виконання (відбування) покарання засудженими військовослужбовцями. Правове регулювання порядку та умов виконання (відбування) службових обмежень для військовослужбовців. Звільнення від покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців або заміна його засудженню військовослужбовцю, який звільняється з військової служби.

Особливості виконання покарання у виді арешту щодо засуджених військовослужбовців. Місця відбування арешту, особливості правового становища засуджених військовослужбовців при відбуванні арешту на гауптвахтах. Роздільне тримання засуджених військовослужбовців.

Правове регулювання виконання (відбування) покарання у виді тримання в дисциплінарному батальоні військовослужбовців. Застосування основних засобів виправлення засуджених, а також інших засобів, обумовлених проходженням військової служби. Основні завдання, зміст та засоби забезпечення режиму в дисциплінарному батальоні військовослужбовців. Матеріально-побутове та медичне забезпечення засуджених військовослужбовців.

Правове становище засуджених військовослужбовців. Правовий статус осіб, що містяться в дисциплінарній військовій частині.

Зміни умов відбування покарання в дисциплінарному батальоні військовослужбовців. Застосування заходів заохочення і стягнення до засуджених військовослужбовців. Особливості режиму та праці засуджених. Виховна робота із засудженими військовослужбовцями.

Тема № 7. Порядок та умови виконання покарання у виді позбавлення волі

Характеристика та виконання покарання у виді позбавлення волі.

Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі. Діяльність центральної, міжрегіональної комісії та комісії слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до позбавлення волі, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до позбавлення волі, та їх переведення. Поняття, види та критерії класифікації засуджених до позбавлення волі. Визначення засудженню до позбавлення волі виду колонії. Порядок направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання та їх переміщення. Переміщення засуджених до позбавлення волі. Залишення у слідчому ізоляторі чи направлення у виправну колонію максимального рівня безпеки для роботи з господарського обслуговування. Тимчасове залишення засудженого в слідчому ізоляторі і переведення засудженого з арештного дому, виправного центру, дисциплінарного батальону або колонії до слідчого ізолятора. Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі до виправних та виховних колоній. Роздільне тримання засуджених у виправних та виховних колоніях. Відбування засудженим всього строку покарання у одній виправній чи виховній колонії.

Структурні дільниці виправних та виховних колоній. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці карантину, діагностики та розподілу; ресоціалізації; посиленого контролю; соціальної адаптації; соціальної реабілітації. Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі. Переведення засуджених до позбавлення волі.

Поняття, зміст та основні вимоги режиму у колоніях. Система нормативних актів, що регулюють режим.

Способи забезпечення та функції режиму відбування покарання у виправних установах (каральна, виховна, профілактична (контрольна) і забезпечення).

Система засобів забезпечення режиму відбування покарання. Організація і порядок здійснення нагляду за засудженими у виправних установах. Технічні засоби нагляду і контролю. Оперативно-розшукова діяльність у виправних установах. Режим особливих умов у виправних установах. Заходи безпеки і підстави їх застосування.

Правове регулювання комунального, матеріально- побутового і медіко-санітарного забезпечення засуджених. Права і обов'язки засуджених до позбавлення волі. Придання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування і предметів першої потреби. Придання засудженими до позбавлення волі літератури та письмового приладдя. Побачення засуджених до позбавлення волі з родичами, адвокатами та іншими особами. Телефонні розмови, користування мережею Інтернет. Короткочасні виїзди за межі виправних і виховних колоній. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок (передач) та бандеролей. Листування засуджених до позбавлення волі. Одержання та відправлення засудженими грошових переказів. Виконання примусового лікування.

Правове регулювання і принципи організації праці засуджених. Умови та оплата праці засуджених до позбавлення волі. Відрахування із заробітку або іншого доходу засуджених до позбавлення волі. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення засуджених до позбавлення волі.

Соціально-виховна робота: основні напрями, форми і методи. Правове регулювання і порядок застосування заходів заохочення і стягнення. Злісний порушник установленого порядку відбування покарання. Посадові особи, які застосовують заходи заохочення і стягнення, та обсяг їх повноважень. Підстави та розмір матеріальної відповідальності засуджених до позбавлення волі. Порядок стягнення матеріальних збитків, заподіяних засудженими до позбавлення волі.

Правове регулювання освітнього процесу в умовах виправної установи. Порядок загальної освіти та професійної підготовки засуджених до позбавлення волі.

Громадський вплив як засіб виправлення і ресоціалізації засуджених. Участь громадськості у діяльності установ виконання покарань. Самодіяльні організації засуджених до позбавлення волі. Богослужіння і релігійні обряди в колоніях. Організація душпастирської опіки засуджених. Вільний час засуджених

до позбавлення волі.

Тема № 8. Порядок та умови виконання покарань у виді довічного позбавлення волі та арешту

Арешт як вид кримінального покарання. Правове становище засуджених до арешту.

Порядок і умови виконання покарання у виді арешту. Праця засуджених до арешту. Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених до арешту. Матеріально-побутове забезпечення і медичне обслуговування засуджених до арешту.

Характеристика покарання у виді довічного позбавлення волі. Сутність довічного позбавлення волі та його соціально-правове призначення.

Умови тримання у колоніях максимального рівня безпеки. Порядок і умови виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Місця відбування покарання у виді довічного позбавлення волі для жінок. Особливості правового становища засуджених, що відбувають довічне позбавлення волі.

Матеріально-побутове і медичне забезпечення засуджених до довічного позбавлення волі. Умови праці засуджених до довічного позбавлення волі. Особливості організації загальноосвітнього навчання засуджених до довічного позбавлення волі. Заходи заохочення і стягнення, які застосовуються до осіб, засуджених до довічного позбавлення волі.

Особливості порядку виконання і відбування покарання у виді довічного позбавлення волі для жінок.

Мета соціально-виховної роботи із засудженими до довічного позбавлення волі та її відмінність від соціально-виховної роботи із засудженими до позбавлення волі на певний строк.

Зміни умов тримання засуджених до довічного позбавлення волі та їх порядок.

Тема № 9. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми

Особливий статус жінки в умовах позбавлення волі. Пільгові умови під час відбування покарання у виді позбавлення волі жінками.

Порядок та особливості умов відбування покарання засудженими вагітними жінками, матерями-годувальницями і жінками, які мають дітей віком до трьох років. Будинки дитини – структурні підрозділи виправних колоній.

Особливості застосування щодо жінок засобів виправлення та ресоціалізації.

Організація праці засуджених жінок.

Правове регулювання, організація та умови проживання жінок засуджених до позбавлення волі, за межами виправної колонії.

Правове регулювання виконання покарання у виховних колоніях та особливості умов його відбування.

Заходи заохочення і стягнення, що застосовуються до засуджених, які відбувають покарання у виховних колоніях та порядок їх застосування. Посадові

особи, які застосовують заходи заохочення та стягнення, обсяг їх повноважень.

Особливості застосування до засуджених, які утримуються у виховних колоніях, суспільно корисної праці, загальноосвітнього і професійного навчання, виховної роботи.

Участь громадських об'єднань у роботі виховних колоній. Піклувальні ради та батьківські комітети у виховних колоніях, їх значення у виправленні і ресоціалізації засуджених неповнолітніх. Організація і діяльність піклувальних рад і батьківських комітетів.

Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли вісімнадцятирічного віку. Переведення засуджених із вихової колонії до виправної колонії.

Тема № 10. Звільнення від відбування покарання

Загальні положення та підстави звільнення засуджених від відбування покарання. Види звільнення засуджених від відбування покарання.

Поняття та соціально-правове значення звільнення від відбування покарання з випробуванням. Особливості правового статусу осіб звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Припинення відбування покарання і порядок звільнення засуджених. Час звільнення. Документи, що оформляються при звільненні.

Порядок дестрокового звільнення від відбування покарання. Звільнення на підставі Закону «Про амністію» та Акта про помилування. Види амністії.

Підстави та порядок умовно-дестрокового звільнення від відбування покарання та заміни невідбутої частини покарання більш м'яким. Порядок звільнення на підставі хвороби.

Відстрочка або звільнення від відбування покарання вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей у віці до 3 років.

Особливості правового статусу осіб, які відбули покарання.

Соціально-правова та психологічна підготовка осіб, звільнених від відбування покарання.

Обов'язки уповноваженого органу з питань пробації та адміністрації установ виконання покарань щодо сприяння у трудовому і побутовому влаштуванні особам звільненим від покарання. Надання допомоги засудженим, які звільняються з місць відбування покарання.

Взаємодія виправних установ з органами поліції та соціального захисту при звільненні засуджених. Фактори, що ускладнюють адаптацію звільнених з місць позбавлення волі.

Соціальна адаптація осіб, звільнених від покарання, і її превентивне значення.

Тема № 11. Нагляд та здійснення контролю за особами, звільненими від відбування покарання

Адміністративний нагляд: поняття та порядок виконання. Правова природа та підстави встановлення адміністративного нагляду в місцях позбавлення волі.

Обов'язки та додаткові обмеження, покладені на осіб, за якими встановлений адміністративний нагляд. Відповіальність за порушення правил адміністративного нагляду.

Підстави припинення адміністративного нагляду.

Правові підстави і порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням. Органи, що здійснюють нагляд за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням. Порядок здійснення нагляду за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням. Обчислення іспитового строку.

Обов'язки та відповіальність осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Підстави для припинення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання.

Тема № 12. Порядок та умови виконання покарань в зарубіжних країнах

Поняття про пенітенціарні системи та їх розвиток в зарубіжних державах.

Сучасні виправні системи зарубіжних держав. Пенсильванська і оборонська системи та їх сучасний стан.

Концепція ресоціалізації засуджених в процесі виконання покарання і концепція відплати і залякування засуджених.

Соціальний зміст і призначення інституту пробації. Особливості виконання покарань у країнах з розвиненою економікою: США, Великобританія, Франція, Німеччина.

Особливості виконання покарань у республіках колишнього СРСР: Росія, Молдова, Латвія, Киргистан, Азербайджан, Вірменія.

Міжнародне співробітництво з проблем виконання покарань.

Роль сучасних Міжнародних Конгресів ООН у попередженні злочинності та поводженні з правопорушниками в організації сучасної пенітенціарної діяльності та забезпеченні її правовим регулюванням.

2. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ ТА ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Практикум побудований відповідно до змісту навчальної програми навчальної дисципліни Кримінально-виконавче право. У ньому наведені практичні завдання, задачі та тестові завдання із усіх 12 тем навчальної дисципліни Кримінально-виконавче право.

Вирішення практичних завдань є необхідною умовою успішного засвоєння курсу Кримінально-виконавчого права. Вирішення практичних завдань дає можливість здобувачам вищої освіти систематизувати знання Кримінально-виконавчого права, оскільки в більшості випадків передбачають складання схем або знаходження прикладів кримінально-виконавчих норм різних інститутів Кримінально-виконавчого права. Okрім цього, практичні завдання направлені на стимулювання роботи здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, які регламентують галузь кримінально-виконавчого права.

Перш ніж приступити до виконання практичних завдань, потрібно з'ясувати зміст завдання та ознайомитися із необхідними нормативно-правовий актами у галузі кримінально-виконавчого права. Якщо наведено приклад складання схеми або таблиці, то здобувач вищої освіти повинен використовувати приклад як зразок, якщо у завданні не наведено прикладу складання схеми або таблиці, то здобувач вищої освіти у довільній формі на власний розсуд виконує завдання. Якщо завдання передбачає пошук прикладів кримінально-правових норм, то завдання вважається виконаним вірно, якщо знайдено щонайменше три приклади.

Розв'язання задач є окремою формою вивчення Кримінально-виконавчого права, яка спрямована на оволодіння навичками щодо практики застосування норм цієї галузі права.

Перш ніж приступити до розв'язання задачі, необхідно уважно її прочитати, звернувши особливу увагу на юридичну термінологію, усвідомивши усі обставини, викладені в умові. Розв'язувати задачу потрібно відповідно до точно зазначених обставин. Довільна зміна умов або допущення того, що не зазначено в тексті, не дозволяється. Якщо в процесі з'ясування її змісту виникають сумніви щодо певної обставини справи, то слід виходити із загального правила: "будь-які сумніви тлумачаться на користь обвинуваченого або підсудного".

Будь-яка задача з Кримінально-виконавчого права передбачає: а) умови; б) основне питання.

Умовами задачі є інформація про поєднання певних фактичних обставин (юридичних фактів). Значна кількість задач, крім основного варіанта умов, включає один чи кілька альтернативних варіантів. У цьому випадку умови альтернативного варіанта передбачають поєднання відповідних фактичних обставин, наведених в умовах основного варіанта, та фактичних обставин, безпосередньо вказаних в умовах даного альтернативного варіанта. Останні

можуть доповнювати, уточнювати або змінювати умови основного варіанта. Тому важливо чітко і конкретно визначити, у чому саме полягає новий зміст альтернативного варіанта умов задачі.

У більшості задач основне питання прямо і конкретно сформульоване в їх тексті. Деякі задачі, крім основного запитання, містять одне чи кілька додаткових (проміжних) запитань. Як правило, вони спрямовані на полегшення вирішення основного запитання задачі, тому відповідь на них має передувати остаточній відповіді на основне питання.

Незалежно від того, чи сформульовано в задачі конкретне запитання або завдання (кілька запитань чи завдань), її розв'язання у найбільш загальній формі включає:

- *встановлення правового змісту наведених в умовах задачі фактичних обставин;*
- *формулювання власної правової оцінки у відповідній формі (кількох формах);*
- *обґрунтування здійсненої правової оцінки;*
- *конкретну відповідь на поставлені в задачі питання чи завдання, якщо таку відповідь не було сформульовано раніше.*

Тестові завдання призначені для контрольної перевірки знань здобувачів вищої освіти з курсу „Кримінально-виконавче право”. Кожне питання супроводжується чотирьма альтернативними варіантами відповідей, позначеними буквами А), В), С), D), з яких лише одна є правильною. Як правильні приймаються ті відповіді, які відповідають нормам чинного Кримінально-виконавчого кодексу та інших нормативних актів кримінально-виконавчого права.

Тема № 1. Кримінально-виконавча політика та кримінально-виконавче право України

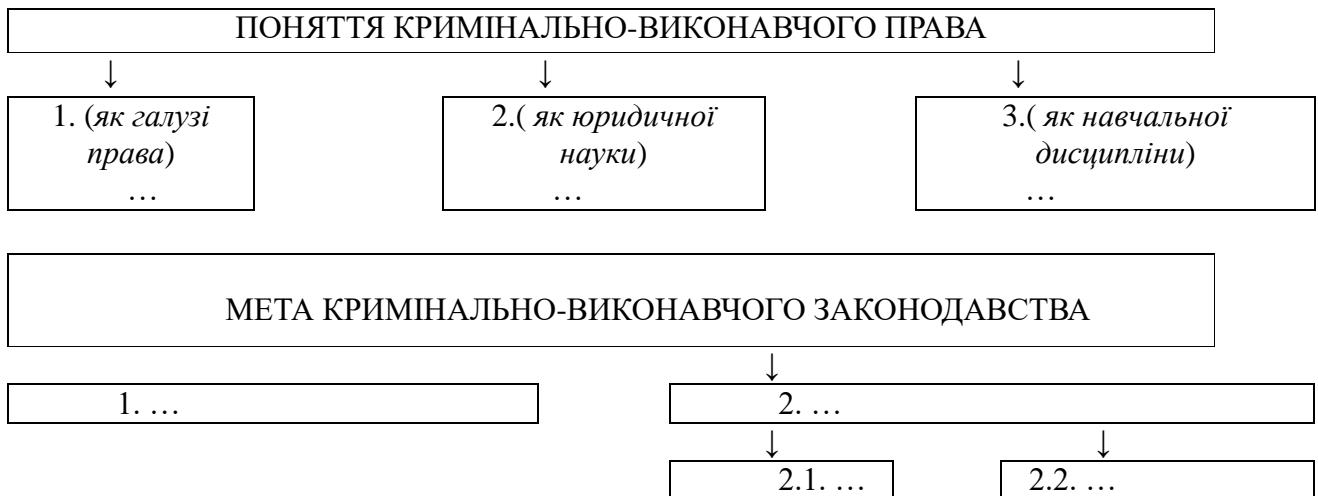
Практичні завдання:

1. За допомогою КВК України необхідно привести по 5 прикладів на кожен вид норм кримінально-виконавчого права (регулятивні, зобов'язальні, уповноважуючі, забороняючі).

2. Наведіть 5 різних прикладів кримінально-виконавчих правовідносин і визначте їх структуру.

3. На прикладах покажіть, якими нормативними правовими актами регулюються кримінально-виконавчі правовідносини.

4. Заповніть логічні схеми:

Задачі:

1. При спробі передачі громадянином П. алкогольних напоїв своєму братові, який відбуває покарання у виправній установі, він був затриманий співробітниками охорони установи.

Норми якої галузі права будуть застосовуватися при притягненні П. до відповідальності?

2. Петров був засуджений до 5 років позбавлення волі. На третьому році відбування покарання Петровим до Кримінально-виконавчого кодексу України були внесені зміни, що виразилися у зменшенні кількості передач, посилок і бандеролей, право на отримання яких належить засудженному.

Чи вплине зазначена зміна кримінально-виконавчого законодавства на умови відбування покарання засудженим Петровим? Мотивуйте свою відповідь.

Тестові завдання:

1. Кримінально-виконавче право — це:

- A) самостійна галузь права;
- B) комплексна галузь права;

- C) складова кримінального права;
D) складова кримінального та кримінально-процесуального права.
2. **Система курсу кримінально-виконавчого права за своїм змістом поділяється на частини:**
A) Загальну та Спеціальну;
B) Загальну та Особливу;
C) Загальну, Особливу та Спеціальну;
D) Особливу та Спеціальну.
3. **Суб'єктом формування політики у сфері виконання покарань є:**
A) Верховна Рада України;
B) Державна пенітенціарна служба України;
C) Міністерство внутрішніх справ України;
D) Верховний Суд України.
4. **Не є одним з принципів кримінально-виконавчого права:**
A) законність;
B) справедливість;
C) економія кримінальної репресії;
D) взаємна відповідальність держави і засудженого.
5. **Згідно з законодавчим визначенням, кримінально-виконавче законодавство, виконання і відбування покарань ґрунтуються на принципах:**
A) науковості;
B) професіоналізму;
C) диференціації та індивідуалізації виконання покарань;
D) рівності громадян перед судом.
6. **Кримінально-виконавче законодавство України, згідно з законодавчим визначенням, регламентує порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань з метою:**
A) захисту інтересів особи, суспільства і держави шляхом створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених, запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами, а також запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню із засудженими;
B) забезпечення правильного застосування закону з тим, щоб кожний, хто вчинив злочин, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний;
C) захисту специфічними засобами особи, суспільства і держави від злочинних посягань;
D) відновлення правовідносин, які існували до вчинення злочину.

7. Із якою галуззю права пов'язане Кримінально-виконавче право:

- A) адміністративним процесом;
- B) земельним правом;
- C) кримінальним правом;
- D) криміналістикою.

8. Основним методом кримінально-виконавчого права є:

- A) імперативний;
- B) універсальний;
- C) локального регулювання;
- D) дозвільний.

9. Предметом правового регулювання кримінально-виконавчого права є:

- A) комплекс соціально-політичних, економічних, моральних, психолого-педагогічних проблем, які виникають при виконанні кримінальних покарань;
- B) суспільні відносини, що виникають у зв'язку з призначенням і виконанням покарання;
- C) суспільні відносини, що виникають у зв'язку з виконанням та відбуванням кримінальних покарань;
- D) регулювання діяльності органів та установ виконання покарань.

10. Кримінально-виконавчий кодекс України введений в дію:

- A) з 1 березня 1996 року;
- B) з 1 липня 2001 року;
- C) з 1 грудня 2002 року;
- D) з 1 січня 2004 року.

Тема № 2. Джерела (форми) кримінально-виконавчого права та кримінально-виконавче законодавство. Міжнародно-правові стандарти поводження із засудженими

Практичні завдання:

1. Скласти схему джерел кримінально-виконавчого права.
2. Скласти перелік міжнародно-правових стандартів поводження із засудженими.
3. Скласти схему внутрішньої структури Мінімальних стандартних правил поводження із в'язнями та Мінімальних стандартних правил ООН щодо заходів, не пов'язаних із тюремним ув'язненням.
4. Скласти схему видів норм кримінально-виконавчого права.
5. Скласти схему структури норм кримінально-виконавчого права.
6. Скласти схему принципів кримінально-виконавчого права.

Тестові завдання:

1. Згідно з ч.1 ст. 1 КВК України кримінально-виконавче законодавство України регламентує:

- A) Питання, пов'язані з дією кримінального закону в часі.
- B) Порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань.
- C) Забезпечення виконання законів та інших нормативно-правових актів усіма суб'єктами держави.
- D) Все вище перераховане.

2. Захист інтересів особи, суспільства, держави в кримінально-виконавчому законодавстві здійснюється шляхом:

- A) Запобіганням тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність поводженю із засудженими.
- B) Створенням умов для виправлення і ресоціалізації засуджених.
- C) Запобіганням вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.
- D) Все вище перераховане.

3. Основним завданням кримінально-виконавчого законодавства є:

- A) Порядок застосування до засуджених заходів впливу з метою виправлення і профілактики асоціальної поведінки.
- B) Запобігання злочинам.
- C) Забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду.
- D) Охорона громадського порядку.

4. Відповідно до КВК України дія кримінально-виконавчого законодавства у часі, порядок і умови виконання та відбування покарань визначаються та забезпечуються відповідно до законодавства, яке діє:

- A) На момент засудження, але норми, що пом'якшують порядок відбування покарання, мають зворотну дію.
- B) На час виконання та відбування кримінального покарання.
- C) На момент засудження.
- D) На час виконання та відбування кримінального покарання за умови, що внесені до нього зміни не погіршують становище засуджених.

5. Оберіть визначення поняття «виправлення засудженого» відповідно до ст. 6 Кримінально-виконавчого кодексу України:

- A) Це результат, який досягається в процесі виконання-відбування покарання.
- B) Це процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки.

- C) Це ознака, на підставі якої проводиться застосування заохочувальних норм, передбачених КК України.
- D) Це мета діяльності органів і установ виконання покарань.

6. В якому році був прийнятий Кримінально-виконавчий кодекс України?

- A) 2002 р.;
- B) 2003 р.;
- C) 2004 р.;
- D) 2005 р.

7. Коли Кримінально-виконавчий кодекс України набрав чинності ?

- A) 1 січня 2002 р.;
- B) 1 січня 2003 р.;
- C) 1 січня 2004 р.;
- D) січня 2005 р.

8. Основна мета кримінально-виконавчого законодавства України полягає в:

- A) запобіганні злочинам;
- B) правовому забезпеченні виправлення засуджених;**
- C) захисті інтересів особи, суспільства та держави;
- D) створенні умов для запобігання нелюдському поводженню із засудженими;

9. Кримінально-виконавчий кодекс України має:

- A) розділів V; глав 24; статей 181;
- B) розділів X; глав 26; статей 130;
- C) розділів VIII; глав 24; статей 166;
- D) розділів V; глав 26; статей 166.

10. Основною метою кримінально-виконавчого законодавства України є:

- запобігання злочинам;
- правове забезпечення виправлення засуджених;
- захист інтересів особи, суспільства та держави;
- створення умов для запобігання нелюдському поводженню із засудженими;

Тема № 3. Правовий статус засуджених

Практичні завдання:

1. За допомогою КВК України необхідно привести по 5 прикладів прав та законних інтересів засуджених.
2. Складіть порівняльну таблицю «Особливості правового статусу засуджених до покарань пов'язаних з позбавленням волі і не пов'язаних з позбавленням волі».

Задачі:

1. Громадянин Леонович, засуджений до 2 років виправних робіт, подав клопотання про вихід його з громадянства України і виїзді за її межі. Чи підлягає дане клопотання задоволенню, на положеннях яких нормативних правових актів буде засновано рішення? Як розгляд даної справи пов'язано з елементами спеціального правового статусу?

2. Засуджений К. у зв'язку з виникненням загрози для його особистої безпеки з боку іншого засудженого звернувся усно до начальника колонії з проханням надати йому допомогу з даного питання. У ході перевірки за фактом звернення засудженого з'ясувалося, що він програвся в карти з засудженим, від якого виходить загроза життю К. Які повинні бути вжиті заходи керівником колонії за фактом звернення засудженого, маючи на увазі початкові і завершальні дії у зв'язку з виниклою загрозою життю засудженному К.? Який порядок переведення засуджених з однієї колонії в іншу з аналогічним режимом?

3. У слідчому ізоляторі на день проведення виборів знаходилися засуджений Букін, вирок щодо якого набрав законної сили за 10 днів до виборів; засуджений Лукін, вирок у справі якого був винесений за 3 дні до виборів; засуджений Ногін, вирок щодо якого набрав законної сили напередодні виборів, коли списки виборців були складені; Ложкін, суд над яким почався, але вирок ще не був винесений, а також засуджений Петров, направлений напередодні виборів в карцер. Хто з них може брати участь у виборах?

4. Засуджений за вбивство чотирьох осіб до довічного позбавлення волі Краснянський, відбувши 7 років покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки, звернувся до адміністрації установи з заявою, в якій просив допустити до нього священика для хрещення, а також просив дати йому можливість спокутувати свою провину яким-небудь суспільно корисним вчинком. Зокрема, засуджений Краснянський вказав у заявлі, що заповідає своє тіло після смерті використовувати для наукових досліджень, а також запропонував використовувати його тіло в цих цілях вже за життя для випробування лікарських препаратів, нових методів терапевтичного та хірургічного дослідження і т.д. Своє клопотання засуджений Краснянський мотивував тим, що спокутувати свою провину у вбивстві він може, на його переконання, тільки особистою участю в порятунку життів інших людей. Чи підлягають задоволенню зазначені клопотання і пропозиції засудженого Краснянського?

5. Засуджений Зінюк, який відбуває покарання у виді позбавлення волі у виправній колонії мінімального рівня безпеки, звернувся із заявою в прокуратуру, в якій повідомив про незаконні, на його думку, дії начальника установи. У своїй заявлі засуджений Зінюк вказав, що він дотримується атеїстичних переконань, у зв'язку з чим ущемлюються його права у порівнянні з іншими засудженими. Із заяви Зінюка випливало, що начальник колонії Коромислов не приховує своєї приналежності до православного християнського

віросповідання і, крім того, дозволяє організоване відвідування православними засудженими храму Православної Церкви, що знаходиться за межами виправної установи. Порушення своїх власних прав засуджений Зінюк вбачає в тому, що він, на відміну від православних засуджених, не має можливості залишати територію колонії. *Чи були порушені права засудженого Зинюка в даній ситуації? Дайте правову оцінку діям начальника виправної колонії Коромислова.*

Тестові завдання:

1. Оберіть визначення поняття «виправлення засудженого» відповідно до ст. 6 Кримінально-виконавчого кодексу України:

- A) це процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки;
- B) це результат, який досягається в процесі виконання-відбування покарання;
- C) це ознака, на підставі якої проводиться застосування заоочувальних норм, передбачених КК України;
- D) це мета діяльності органів і установ виконання покарань.

2. До основних прав засуджених не належить право на:

- A) отримання інформації про свої права і обов'язки;
- B) вибір місця відбування покарання;
- C) гуманне ставлення до себе і на повагу до гідності, властивої людській особистості;
- D) соціальне забезпечення.

3. Зміст правового статусу засуджених становлять:

- A) законні інтереси та обов'язки засудженого;
- B) суб'єктивні права та обов'язки засудженого;
- C) суб'єктивні права, законні інтереси та обов'язки засудженого;
- D) суб'єктивні права та законні інтереси.

4. Вкажіть відповідь, в якій названо основне право засуджених:

- A) носити одяг встановленого зразка;
- B) ввічливо ставитися до персоналу, інших осіб, які відвідують установи виконання покарань, а також до інших засуджених;
- C) на соціальне забезпечення;
- D) з'являтися за викликом до адміністрації органів і установ виконання покарань.

5. Вкажіть відповіді, в яких названо заходи щодо забезпечення особистої безпеки, що можуть бути застосовані в разі виникнення небезпеки життю і здоров'ю засуджених:

- A) умовно-дострокове звільнення;
- B) заміна позбавлення волі більш м'яким покаранням;
- C) ізольоване тримання;
- D) участь у програмі захисту свідків.

6. Вкажіть відповідь, в якій названо основний обов'язок засуджених:

- A) носити одяг встановленого зразка;
- B) ввічливо ставитися до персоналу, інших осіб, які відвідують установи виконання покарань, а також до інших засуджених;
- C) сумлінно працювати у місці, визначеному адміністрацією установи;
- D) жодна з наведених відповідей не є правильною.

7. Засуджені іноземці мають спеціальні права:

- A) на телефонну розмову з близькими родичами;
- B) підтримувати зв'язок з дипломатичними представництвами і консульськими установами своїх держав;
- C) на належне матеріально-побутове забезпечення у порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом та нормативно-правовими актами міністерства юстиції України;
- D) на відправлення і одержання листів і телеграм без обмеження їх кількості.

8. Що з нищено-веденого складає основу правового статусу засуджених:

- A) дозволяється дискримінація засуджених за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
- B) повнолітні та неповнолітні засуджені не відокремлюються при виконані-відбуванні покарання;
- C) всі кримінальні покарання пов'язані із позбавленням волі;
- D) засуджені користуються всіма правами людини та громадянина, передбаченими Конституцією України, за винятком обмежень, визначених Кримінально-виконавчим кодексом, законами України і встановлених вироком суду.

9. Свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятного соціально-нормативного життя в суспільстві, має назву:

- A) виправлення засудженого;
- B) виконання покарання;
- C) ресоціалізація;
- D) відбування покарання.

10. Вкажіть невірне судження стосовно до основ правового становища засуджених:

- A) держава гарантує захист прав, свобод і законних інтересів засуджених;

- В) держава забезпечує встановлені законом умови застосування покарання та інших заходів кримінальної відповідальності щодо засуджених, гарантії соціальної справедливості, їх соціальну, правову та іншу захищеність;
- С) при виконанні покарання та інших заходів кримінальної відповідальності засудженим гарантуються права і свободи громадян України з обмеженнями, встановленими кримінальним, кримінально-виконавчим та іншим законодавством України;
- Д) засуджені звільняються від виконання всіх своїх загальногромадянських обов'язків.

Тема № 4. Органи та установи, які виконують покарання, їх функції та завдання

Практичні завдання:

1. Складіть схему органів виконання покарань.
2. Складіть схему функцій та завдань органів виконання покарань.
3. Складіть схему установ виконання покарань.
4. Складіть схему функцій та завдань установ виконання покарань.

Задачі:

1. Засуджений Павленко А.П. 24 січня 2017 р. звернувся зі скаргою на ім'я прокурора району, на території якого розташована виправна колонія, що протягом останніх 2 місяців начальником колонії та головним бухгалтером не здійснюється особистий прийом засуджених.

Графік особистого прийому засуджених на інформаційній дошці структурної дільниці, зі слів засудженого Павленка А.П., не вивішувався майже 3 місяці.

Під час перевірки скарги засудженого Павленка А.П. факти, викладені в ній, частково підтвердилися.

Прокурором було внесено письмовий припис начальнику колонії про усунення порушень при організації особистого прийому засуджених.

Яких заходів повинен вжити начальник виправної колонії? Якими нормативно-правовими документами передбачено прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян?

2. Адміністрацію виправної колонії стосовно засудженого Калашника І.П., який утримується в колонії середнього рівня безпеки, до спостережної комісії, створеної при виконавчому комітеті міської ради, 20 січня 2017 р. було направлено для погодження подання до суду про заміну покарання у виді позбавлення волі на виправні роботи відповідно до ст. 82 КК.

Калашник І.П. був засуджений Дніпровським районним судом м. Києва 20 січня 2014 р. за ч. 2 ст. 185 КК до 5 років позбавлення волі.

При розгляді подання щодо заміни невідбutoї частини покарання у виді позбавлення волі на виправні роботи члени спостережної комісії дійшли висновку, що більш доцільним буде заміна невідбutoї частини покарання засудженню Калашнику І.П. на обмеження волі, мотивуючи своє рішення тим, що до кінця строку покарання більше 2 років і виправний центр є такою установовою, яка має більші можливості контролювати поведінку засудженого та проводити з ним цілеспрямовану соціально-виховну роботу.

Чи є рішення спостережної комісії таким, що відповідає чинному законодавству? Назвіть основні завдання спостережної комісії. Назвіть основні нормативно-правові акти, які регламентують діяльність спостережної комісії.

3. Під час перевірки додержання законів про виконання судових рішень у кримінальних справах прокурором м. Чернігова було виявлено, що за період з 1 червня 2017р. до 1 вересня 2017 р. до Чернігівської виправної колонії № 44 із слідчих ізоляторів України прибуло 450 засуджених жінок, 12 із яких раніше були засуджені до різних видів покарання, в тому числі і позбавлення волі, але фактично не відбували покарання в установах державної кримінально-виконавчої системи, 6 жінок вперше притягнуті до кримінальної відповідальності і засуджені до позбавлення волі.

Які заходи реагування були вжиті прокурором? Які дії начальника колонії?

4. Самойленко О.П. був засуджений вперше за ч. 3 ст. 286 КК України із застосуванням до нього ст. 69 цього Кодексу до 5 років позбавлення волі.

Визначте, до якого виду колонії буде розподілений та направлений для відбування покарання засуджений Самойленко О.П. Який орган визначає рівень безпеки виправної колонії, та на підставі якого нормативно-правового документу він створюється? Який документ є підставою для направлення засудженого до виправної колонії відповідного рівня безпеки?

5. Іваненко К.П., 1996 р.н., був у січні 2016 р. засуджений Залізничним районним судом м. Києва відповідно до п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України до 11 років позбавлення волі.

У червні 2017 р. за попередньою змовою з засудженими Січкар Р.І. та Ротар В.П. на грунті неприязніх відносин вчинили замах на вбивство засудженого Петриченко В.М., за що були притягнуті до кримінальної відповідальності, і в серпні 2013 р. були засуджені Іваненко К.П. - до 15 років позбавлення волі, Січкар Р.І та Ротар В.М. - до 10 років позбавлення волі кожний.

У якій колонії відбуватимуть покарання у виді позбавлення волі засуджені Іваненко, Січкар та Ротар? До колонії якого рівня безпеки будуть переведені засуджені після досягнення 18-річного віку?

Тестові завдання:

1. Кримінально-виконавчі установи поділяються на:

- А) Кримінально-виконавчі установи загального типу та кримінально-виконавчі установи особливого типу;

- В) Кримінально-виконавчі установи відкритого типу та кримінально-виконавчі установи закритого типу;
- С) Кримінально-виконавчі установи всеукраїнського типу та кримінально-виконавчі установи міжнародного типу;
- Д) Кримінально-виконавчі установи міжвідомчого типу та кримінально-виконавчі установи регіонального типу.

2. Органами виконання покарань є:

- А) Державна виконавча служба;
- Б) арештні доми;
- С) Центральний орган виконавчої влади, що реалізовує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації;
- Д) дисциплінарний батальйон.

3. В якому з наведених варіантів відповідей названо ознаки органів виконання покарань?

- А) виключний характер діяльності – нагляд за виконанням покарань;
- Б) здійснення визначених управлінських та адміністративно-господарських функцій у сфері виконання кримінальних покарань;
- С) примусове виконання судових рішень;
- Д) основне завдання- виправлення і перевиховання засуджених.

4. До установ виконання покарань відноситься:

- А) арештні доми;
- Б) Державна виконавча служба;
- С) Центральний орган виконавчої влади, що реалізовує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації;
- Д) дисциплінарний батальйон.

5. З перелічених вкажіть на категорії осіб (чоловічої статі), які відбувають покарання у виправних колоніях максимального рівня безпеки:

- А) вперше засуджені за злочини, що не є тяжкими;
- Б) засуджені за особливо небезпечні державні злочини;
- С) ті, що раніше відбували покарання у виді позбавлення волі;
- Д) засуджені за умисні особливо тяжкі злочини.

6. В якій з наведених варіантів відповідей зазначено вид виправної колонії?

- А) виправні колонії загального режиму;
- Б) виправні колонії середнього рівня безпеки;
- С) виправні колонії посиленого режиму;
- Д) колонії-поселення.

7. Державна виконавча служба виконує покарання у виді:

- А) арешту;

- B) конфіскації майна;
- C) позбавлення волі на певний строк;
- D) обмеження волі.

8. Виправні центри виконують покарання у виді:

- A) позбавлення волі стосовно осіб, засуджених за злочини невеликої та середньої тяжкості;
- B) обмеження волі стосовно осіб, засуджених за злочини невеликої та середньої тяжкості;
- C) арешту;
- D) виправних робіт.

9. Який орган або установа виконує покарання у виді довічного позбавлення волі?

- A) арештні доми;
- B) Державна виконавча служба;
- C) уповноважений орган з питань пробації;
- D) виправні колонії.

10. Арештні доми виконують покарання у виді:

- A) штрафу;
- B) арешту;
- C) довічного позбавлення волі;
- D) громадських робіт.

Тема № 5. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі

Практичні завдання:

1. Складіть схему покарань, не пов'язаних з позбавленням волі
2. Складіть схему органів, які виконують покарання не пов'язані з позбавленням волі
3. Складіть схему функцій та завдань органів, які виконують покарання не пов'язані з позбавленням волі

Задачі:

1. Ривкіна засуджено до штрафу в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Через 5 днів після набрання вироком чинності засуджений захворів на тяжку хворобу, про що родичі засудженого повідомили суд. У зв'язку з цим суд замінив несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт. Чи правильно вчинив суд?

2. Іванцова засуджено до дванадцяти років позбавлення волі з конфіскацією майна. Із метою забезпечення можливої конфіскації майна на

стадії досудового розслідування кримінального провадження на майно засудженого накладено арешт. Після набрання вироком законної сили до виконання надіслано виконавчий лист, копію протоколу опису майна та копію вироку. У копії протоколу опису майна зазначалося, що для забезпечення можливої конфіскації майна було накладено арешт на побутову техніку, яка належала засудженному. Зберігачем майна призначено дружину засудженого. Під час перевірки наявності майна, зазначеного в описі, державний виконавець з'ясував, що вищезазначене майно відсутнє, іншого майна, що підлягає конфіскації, виявити не вдалося.

Що в цьому випадку повинен вчинити державний виконавець?

3. Кравченка засуджено до семи років позбавлення волі з конфіскацією майна. Під час виконавчого провадження накладено арешт на майно засудженого. Проте під час передачі майна фінансовим органам державному виконавцю стало відомо, що засуджений помер у місцях позбавлення волі.

Чи має право державний виконавець продовжувати здійснювати дії, направлені на конфіскацію майна?

4. Громадянин Мітін, засуджений до виправних робіт строком на два роки з утриманням з його заробітку 20% в дохід держави, до суду 30 діб утримувався у слідчому ізоляторі в порядку запобіжного заходу. Відбуваючи покарання, він два місяці офіційно був визнаний безробітним; десять днів не працював у зв'язку з хворобою, про що подав довідку з поліклініки; п'ятнадцять днів знаходився під арештом у якості адміністративного покарання; п'ятнадцять днів був у відпустці без збереження заробітної плати у зв'язку з сімейними обставинами.

Який час з указаного зараховується в строк відбування покарання?

5. Новиков, засуджений до виправних робіт, звернувся до органу пробації з проханням дати згоду на його звільнення за власним бажанням. Начальник органу пробації дав згоду на це за умови, що Новіков поступить на роботу з такою ж або більшою зарплатою.

Чи правомірна вимога начальника органу пробації?

6. Орган пробації заборонив Федорову, засудженному до громадських робіт, перебування поза домом у нічний час доби?

Чи правомірне рішення органу пробації?

7. У суд надійшла скарга засудженого Карасьова, засудженого до покарання у виді обмеження волі. Карасьов вказав, що адміністрація виправної установи відкритого типу постійно залучає його до участі в роботах без оплати праці, регулярно проводить обшуки в приміщеннях, де він проживає. Також адміністрація виправної установи вилучила речі, що належать Карасьову (моторолер і фотоапарат). *Дайте аргументовану відповідь на скаргу Карасьова. Який порядок відбування покарання у виді обмеження свободи?*

8. Засуджений до обмеження волі Огурцов звернувся до прокурора зі скаргою на дії представників адміністрації виправного центру, які за його відсутності провели обшук його приміщення і при цьому вилучили гроші у сумі 200 грн.

Яким має бути реагування прокурора? Якими правовими нормами має керуватись прокурор?

9. Вироком суду Смислов засуджений до покарання у вигляді позбавлення права займати керівні посади строком на 4 роки. Адміністрація ЗАТ «ІНВА», в якому Смислов обіймав посаду фінансового директора, отримавши копію вироку суду звільнила Смислова, проте через місяць знову прийняла його на посаду заступника директора.

Які порушення законодавства допущені в даній ситуації?

10. Гудін, робітник заводу, засуджений до покарання у виді громадських робіт. Відбувши частину призначеного покарання, Гудін передав в уповноважений орган пробації документи, що підтверджують надання йому трудової відпустки за основним місцем роботи - на заводі. Після цього Гудін не вийшов на громадські роботи. Орган пробації винес Гудіну офіційне попередження про кримінальну відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт. *Оцініть дії органу пробації та засудженого Гудіна?*

11. Інвалід третьої групи Білецький в 2013 році був засуджений за ст. 229 КК Україн до 120 годин громадських робіт. Білецький домовився з співробітником органу пробації відпрацювати ці години протягом 20 днів. *Чи правомірне рішення суду? Чи відповідають закону дії співробітника органу пробації?*

12. Засуджений до 3 років позбавлення права займатися медичною діяльністю Петров, не чекаючи набрання вироком законної сили, звільнився з поліклініки за власним бажанням з тим, щоб в його трудовій книжці не було запису про звільнення за вироком суду з подальшою забороною на роботу в медичних установах. *Оцініть правомірність дій засудженого Петрова в даній ситуації.*

Тестові завдання:

1. Державна виконавча служба виконує покарання у виді:

- A) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт;
- B) тільки штрафу;
- C) обмеження волі;
- D) тільки конфіскації майна.

2. Громадянин Р. за заподіяння умисних середньої тяжкості тілесних ушкоджень (ч. 1 ст. 122 КК України) був засуджений до покарання у виді виправних робіт строком на два роки. В який орган суд повинен направити копію вироку і розпорядження про його виконання?

- A) у виправний центр;
- B) до уповноваженого органу з питань пробації;
- C) у виправну колонію;
- D) у державну виконавчу службу.

3. В якому з наведених варіантів відповідей міститься правильне положення, що стосується встановленого законодавством порядку виконання покарання у виді штрафу?

- A) засуджений зобов'язаний сплатити штраф у десятиденний строк, визначений державним виконавцем у постанові про відкриття виконавчого провадження;
- B) засуджений зобов'язаний сплатити штраф у місячний строк після набрання вироком суду законної сили і повідомити про це відповідний суд шляхом представлення документа про сплату штрафу;
- C) засуджений зобов'язаний сплатити штраф у десятиденний строк після набрання вироком суду законної сили і повідомити про це відповідний суд шляхом представлення документа про сплату штрафу;
- D) засуджений зобов'язаний сплатити штраф у десятиденний строк з дня поставлення засудженого на облік у кримінально-виконавчій інспекції.

4. На який термін застосовуються громадські роботи:

- A) 60-240 годин;
- B) 2 тижні;
- C) 100 годин;
- D) 1 місяць.

5. Яким є максимальний час виконання громадських робіт на день?

- A) Громадські роботи виконуються не більш як дві години на день;
- B) Громадські роботи виконуються не більш як три години на день, а неповнолітніми – одна година на день;
- C) Громадські роботи виконуються не більш як чотири години на день, а неповнолітніми - дві години на день;
- D) Виконання громадських робіт обмежено лише загальним часом роботи особи на день та тривалістю робочого тижня.

6. Покарання у виді виправних робіт відбувається:

- A) на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності за місцем роботи засудженого;
- B) на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності не за місцем роботи засудженого;
- C) у спеціалізованих виправно-трудових установах;
- D) у виправних центрах.

7. Виконання покарання у виді конфіскації майна здійснюється державною виконавчою службою:

- A) за місцем проживання засудженого;
- B) за місцем праці засудженого;
- C) за місце знаходженням майна засудженого;
- D) за місцем постійного проживання засудженого.

8. Визначте орган (установу, посадову особу), якому суд, який постановив вирок про позбавлення засудженого військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, після набрання ним законної сили, направляє копію вироку для виконання

- A) керівнику органу, підприємства, установи, організації, де працює засуджений;
- B) органові чи посадові особі, які присвоїли це звання, ранг, чин чи кваліфікаційний клас;
- C) в кримінально-виконавчу інспекцію за місцем проживання засудженого;
- D) в кримінально-виконавчу інспекцію за місцем роботи засудженого.

9. До обов'язків власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ними органу за місцем роботи засудженого до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю відноситься:

- A) ведення обліку засуджених до позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- B) не пізніше трьох днів після одержання копії вироку суду звільнити засудженого з посади, яку він займає, або від того виду професійної діяльності, права на яку він позбавлений;
- C) вживати заходів до припинення порушень вимог вироку;
- D) не пізніше трьох днів після одержання копії вироку суду анулювати дозвіл на заняття тим видом діяльності, яка заборонена засудженному.

10. В якому з наведених варіантів відповідей міститься положення, що стосується змісту покарання у виді громадських робіт?

- A) із суми грошового забезпечення засудженого провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду;
- B) полягає у виконанні засудженим у вільний від основної роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування;
- C) засуджений продовжує працювати за місцем праці до засудження і з суми його заробітку провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків у розмірі, встановленому вироком суду;
- D) під час віdbування покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні.

Тема № 6. Правове регулювання та порядок виконання покарань, що пов'язані з проходженням військової служби

Практичні завдання:

1. Перерахуйте покарання, що пов'язані з проходженням військової служби.
2. Знайти відповіді на наступні питання:
  - Що є особливістю застосування покарань, що пов'язані з проходженням військової служби?
  - Що є основним засобом забезпечення виконання обов'язків і заборон, установлених для засуджених до покарань, що пов'язані з проходженням військової служби?
  - Які правила встановлюються для засуджених до службових обмежень для військовослужбовців?
  - Які завдання виконує дисциплінарний батальйон?
3. Назвіть перелік заохочень, які можуть бути застосовані до засуджених до покарань, що пов'язані з проходженням військової служби?

Тестові завдання:

- 1. В яких установах відбувають покарання військовослужбовці, засуджені до арешту?**
  - A) На гауптвахті;
  - B) В арештних домах;
  - C) В установах відбування покарань;
  - D) У виправних колоніях;
- 2. Хто здійснює загальне керівництво дисциплінарним батальйоном?**
  - A) Міністр оборони України;
  - B) Командир дисциплінарного батальйону;
  - C) Командир військової частини;
  - D) Начальник гауптвахти;
- 3. Позбавлення військового спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу може застосовуватися:**
  - A) Тільки як основне покарання;
  - B) Тільки як додаткове покарання;
  - C) Може застосовуватися і як основне, і як додаткове покарання;
  - D) Вірно все вищеперераховане
- 4. Як кримінальне покарання позбавлення військового спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу може застосовуватися за вчинення:**
  - A) Злочину невеликої або середньої тяжкості;

- B) Тяжкого чи особливо тяжкого злочину;
- C) Кримінального проступку або нетяжкого злочину;
- D) Дисциплінарного чи адміністративного проступку;

5. Внаслідок застосування покарання у виді позбавлення військового спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу засуджена особа не може бути позбавлена:

- A) Державних нагород;
- B) Наукового ступеня;
- C) Вченого звання;
- D) Вірно все вищеперераховане;

6. Виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців покладається на:

- A) Прокуратуру;
- B) Суд;
- C) Уповноважені органи пробації;
- D) Командира військової частини, де проходить службу засуджений військовослужбовець;

7. Військовослужбовці та прирівняні до них особи, засуджені до службових обмежень для військовослужбовців:

- A) можуть під час відбування покарання підвищуватися у посаді, у військовому званні;
- B) не можуть під час відбування покарання підвищуватися у посаді, у військовому званні;
- C) можуть частково під час відбування покарання підвищуватися у посаді, у військовому званні;
- D) взагалі позбавляються військового звання;

8. Час відбування покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців:

- A) не зараховується до строку вислуги років, необхідної для присвоєння певного військового звання;
- B) зараховується до строку вислуги років, необхідної для присвоєння певного військового звання;
- C) частково зараховується до строку вислуги років, необхідної для присвоєння певного військового звання;
- D) вірно все вищеперераховане

9. Покарання у виді тримання у дисциплінарному батальйоні відбувається:

- A) На гауптвахті;
- B) У дисциплінарному батальйоні;
- C) У військовій частині, за місцем проходження служби

військовослужбовцем;

- D) У виправній установі;

10. Відпустки, передбачені для військовослужбовців строкової служби, засудженим військовослужбовцям:

- A) Надаються;
B) Не надаються;
C) Надаються частково;
D) Вірно все вищеперераховане;

Тема № 7. Порядок та умови виконання покарання у виді позбавлення волі

Практичні завдання:

1. Складіть схему класифікації засуджених до позбавлення волі.
2. Складіть схему структурних дільниць виправних та виховних колоній.
3. Складіть схему направлення, переміщення засуджених до позбавлення волі та їх прийняття до виправних та виховних колоній.
4. Складіть схему прав, свобод та обов'язків засуджених до покарання у виді позбавлення волі

Задачі:

1. Засуджений Ляшенко І.П., який відбуває міру покарання у виправній колонії максимального рівня безпеки, захворів на активну форму туберкульозу.

Для спостереження та лікування захворювання він був поміщений в інфекційний ізолятор медичної частини виправної колонії. Після проведення курсу лікування був переведений до приміщення камерного типу на загальних підставах для продовження лікування.

Прийняте рішення адміністрація мотивувала тим, що в області немає протитуберкульозної лікарні для засуджених за особливо тяжкі злочини. *Чи є дії адміністрації законними? Дайте загальну характеристику правил внутрішнього розпорядку для хворих засуджених, які перебувають у лікарнях.*

2. Засуджений Іванов П.К. звернувся з письмовою заявою до начальника виправної колонії про те, що він відмовляється від прийняття їжі, тому що Верховний Суд України, розглянувши його касаційне звернення на рішення апеляційного суду Львівської області, залишив його без зміни. *Дії адміністрації виправної колонії. Умови і порядок примусового харчування.*

3. Засуджений Петров Т.О. в своїй скарзі на адресу прокурора району, на території якого знаходиться виправна колонія, скаржиться на дії начальника виправної колонії, який при розгляді його заяви про утримання вартості речового майна з коштів, які знаходилися на його особистому рахунку, відмовив йому, мотивував своє рішення тим, що заробітної плати засудженого вистачає на

відшкодування вартості його харчування, одягу, взуття та комунально-побутових послуг. Чи є скарга обґрунтованою, а дії начальника правомірними?

4. Після попередження спроби втечі засуджених в одній із колоній за ініціативою начальника цієї установи було запроваджено використання електронних браслетів для схильних до втечі засуджених. Чи правомірні дії начальника колонії?

5. У зв'язку з епізоотією ящура адміністрація колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання (сільськогосподарського профілю виробництва) звернулася до начальника Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції України, за дозволом на введення в установі особливого режиму на період літніх місяців. За яких умов і на який строк можливе введення особливого режиму в колонії?

6. Петрушенков І.С., який був засуджений 27 січня 2017 р. Деснянським районним судом м. Чернігова за ч. 2 ст. 286 КК із застосуванням ст. 69 КК до 2 років позбавлення волі, звернувся із заявою до начальника виправної колонії, в якій просив надати йому можливість закінчити навчання на економічному факультеті Державного інституту управління та економіки. До засудження був студентом 4-го курсу економічного факультету. Початок відбування строку покарання – 27 червня 2016 р. Чи має законні підстави начальник виправної колонії задоволити заяву засудженого? Який порядок організації загальноосвітнього навчання засуджених до позбавлення волі.

7. За сумлінну поведінку та зразкове виконання виробничих завдань, активну участь у підготовці шахматного турніру наказом начальника виправної колонії засуджений Самусь І.П. був нагороджений цінним подарунком – наручним годинником з білого металу.

Після оголошення наказу начальник відділення повідомив, що годинник засуджений Самусь І.П. повинен передати на зберігання до звільнення в касу колонії. Засуджений Самусь І.П. не погодився з рішенням начальника відділення і заявив, що він має всі законні підстави користуватися годинником, і звернувся з відповідною заявою до начальника колонії. Яке рішення повинен прийняти начальник колонії? Який порядок застосування заходів заохочення до осіб, позбавлених волі?

8. 30 грудня 2017 р. до адміністрації виправної колонії звернулося керівництво одного з релігійних об'єднань за отриманням дозволу на проведення богослужіння 7 січня 2018 р.

Дозволу на відвідування виправної колонії 7 січня начальник виправної колонії не надав, мотивуючи своє рішення тим, що відповідно до графіка проведення заходів в цей день на прохання засуджених буде проведено богослужіння священиком православної церкви, а після обіду відбудеться концерт гурту «Калина».

Крім того, начальник колонії попросив надати йому документи про офіційну реєстрацію релігійного об'єднання.

Оцініть дії начальника колонії. Порядок проведення богослужіння та релігійних обрядів у виправних колоніях.

9. 1 січня 2018 р. засуджений Симоненко В.П. вжив спиртні напої. Факт наявності алкоголю в крові був підтверджений медичною експертизою. Після проведення службового розслідування 6 січня 2018 р. постановою начальника колонії засудженого Симоненка В.П. було переведено до приміщення камерного типу на 3 місяці.

Засуджений Симоненко В.П. звернувся зі скаргою до прокурора на незаконність такого виду покарання і просив скасувати рішення начальника виправної колонії. Свою скаргу мотивував тим, що раніше до дисциплінарної відповідальності він не притягався і постанова не була погоджена зі спостережною комісією. *Чи відповідають законодавству дії начальника колонії? Чи є скарга засудженого обґрунтованою?*

10. Засуджений Іванов О.П. відбуває покарання у виправній колонії середнього рівня безпеки. Він звернувся зі скаргою до прокурора міста, на території якого розташована виправна колонія, на протиправні дії адміністрації колонії, які, на його думку, полягають в тому, що щоденно засудженні відділення, в якому він перебуває, залучаються до виконання робіт з благоустрою колонії та прилеглої території. В своїй скарзі засуджений підкреслює, що праця засуджених не оплачується. *Визначте обґрунтованість скарги засудженого. Який порядок залучення засуджених до позбавлення волі до суспільно-корисної праці. Як проводиться оплата праці засуджених до позбавлення волі? Зробить порівняльний аналіз статті 120 чинного КВК України та статті 52 Виправно-трудового кодексу.*

11. Засуджений Матвієнко, інвалід 2-ї групи, що працює перукарем у виправній колонії мінімального рівня безпеки, звернувся із заявою про надання йому тривалого виїзду в м. Миргород для проходження курсу лікування. *Грунтуючись на чинних нормативних актах, прийміть рішення за заявою засудженого Матвієнко. За яких умов і на який термін такий виїзд можливий?*

12. Засуджений Прохоров, який відбуває покарання в колонії максимального рівня безпеки, отримавши завірену телеграму про смерть батька, звернувся до начальника виправної колонії із заявою про надання короткострокової відпустки з виїздом за межі виправної установи для участі в похоронах. *Чи підлягає задоволенню адміністрацією виправної колонії вказане клопотання засудженого Прохорова в даній ситуації?*

Тестові завдання:

1. Протягом якого строку після набрання вироком суду законної сили засуджений до позбавлення волі направляється до місця відбування покарання?

- A) 15 днів;
- B) 10 днів;
- C) 3 днів;
- D) 5 днів.

2. Які структурні дільниці відсутні в виправних колоніях мінімального і середнього рівня безпеки?

- A) соціальної адаптації;
- B) соціальної реабілітації;
- C) ресоціалізації;
- D) посиленого контролю.

3. Засудженному до позбавлення волі вид виправної колонії визначає:

- A) регіональна комісія з питань розподілу засуджених;
- B) суддя, який постановив вирок;
- C) прокурор, що підтримував державне обвинувачення;
- D) суддя з прокурором.

4. Режим у виправних і виховних колоніях – це:

- A) встановлена кримінально-виконавчим законодавством сукупність правил поведінки засуджених і заходів, що здійснюються органами й установами виконання покарань, спрямованими на досягнення цілей покарання;
- B) суспільно корисна праця, соціально-виховна робота, загальноосвітнє і професійно-технічне навчання, громадський вплив;
- C) встановлений законом та іншими нормативно-правовими актами порядок виконання і відбування покарання, який забезпечує ізоляцію засуджених; постійний нагляд за ними; виконання покладених на них обов'язків; реалізацію їхніх прав і законних інтересів; безпеку засуджених і персоналу роздільне тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання засуджених залежно від виду колонії; зміну умов тримання засуджених;
- D) процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки.

5. Засудженим, які тримаються у виправних колоніях мінімального рівня безпеки, дільницях соціальної реабілітації виправних колоній середнього рівня безпеки та виховних колоніях, може бути дозволено короткочасні виїзди за межі колонії на території України у зв'язку з такими винятковими особистими обставинами:

- A) стихійного лиха, що спричинило значну матеріальну шкоду засудженному або його сім'ї;
- B) народження дитини;
- C) весілля дитини або іншого близького родича;
- D) власне весілля.

6. Тривале побачення засудженого до позбавлення волі в колонії середнього рівня безпеки встановлено на строк до:

- A) 2 діб;
- B) 3 діб;

- C) 4 діб;
- D) 5 діб.

7. Норма жилої площини на одного засудженого у виховних колоніях і виправних колоніях, призначених для тримання жінок, не може бути меншою:

- A) 4 квадратних метрів;
- B) 4,5 квадратних метрів;
- C) 5,5 квадратних метрів;
- D) 7 квадратних метрів.

8. Засудженим до позбавлення волі забороняється:

- A) отримувати платні медичні послуги;
- B) продавати, дарувати або відчужувати в інший спосіб на користь інших осіб предмети, вироби і речі, які перебувають в особистому користуванні;
- C) розпоряджатися грошовими коштами, придбавати, володіти і розпоряджатися предметами, речами, виробами;
- D) телефонні розмови.

9. Для осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, робочий тиждень:

- A) може перевищувати норму тривалості робочого часу, встановленого законодавством про працю, на 10 годин;
- B) може вдвічі перевищувати норму тривалості робочого часу, встановленого законодавством про працю;
- C) не може перевищувати норму тривалості робочого часу, встановленого законодавством про працю;
- D) не може перевищувати 30 годин на тиждень.

10. Наручники до засуджених застосовуються у разі:

- A) спроби самогубства, членоушкодження або нападу на засуджених чи інших осіб;
- B) вчинення засудженим дрібного хуліганства;
- C) відмови від медичної допомоги засудженному;
- D) необґрунтовано відмовляється від праці.

Тема № 8. Порядок та умови виконання покарань у виді довічного позбавлення волі та арешту

Практичні завдання:

1. Складіть схему порядку та умов виконання покарань у виді довічного позбавлення волі.
2. Складіть схему прав, свобод та обов'язків осіб, засуджених до покарання у виді довічного позбавлення волі.

3. Підготуйте проект скарги засудженого на дії адміністрації арештного дому, які порушили право засудженого на правову допомогу.

4. Складіть проект постанови про заохочення засудженого до покарання у виді арешту.

Задачі:

1. Монахов Н.К., який відбуває арешт, отримав з дому бандероль. У ній знаходилися: зубна щітка, зубна паста, рушник, тапочки, сало, цукерки, сигарети і окуляри. *Як повинна вчинити з бандероллю адміністрація?*

2. Засуджений до покарання у виді арешту Стичкін звернувся до адміністрації арештного дому з клопотанням про надання йому можливості короткочасного виїзду за межі арештного дому у зв'язку з винятковою обставиною – смертю матері. *Яке рішення в цьому випадку має прийняти начальник арештного дому?*

3. Засуджений до покарання у виді арешту Данилов відмовився виконувати роботи з ремонту будівлі арештного дому, мотивуючи це відсутністю у нього необхідної професійної підготовки та релігійними переконаннями. Унаслідок цього до засудженого застосовано стягнення у виді поміщення у карцер строком на десять діб.

Чи правомірно в цьому випадку на засудженого накладено стягнення? Які посадові особи мають право накладати стягнення на засуджених до покарання у виді арешту?

4. Засуджений Гром О.М., який відбуває покарання у виді довічного позбавлення волі в колонії максимального рівня безпеки, звернувся з письмовою заявою до начальника виправної колонії про надання йому побачення з фахівцем в галузі права для одержання правової допомоги.

Начальником було відмовлено засудженному у наданні побачення. Своє рішення він мотивував тим, що Гром О.М. 2 місяця тому зустрічався з адвокатом. *Чи відповідає чинному законодавству рішення начальника колонії? Яким нормативно-правовим актом деталізовано тримання засуджених до довічного позбавлення волі? (Зазначте номер наказу, його розділ, пункти, їх назви та основний зміст).*

5. Адвокат засудженого до довічного позбавлення волі Карякіна, пред'явивши оперативному черговому посвідчення і ордер юридичної консультації, попросив надати йому побачення наодинці з засудженим Карякіним. *Як повинен поступити оперативний черговий? Чи може засудженному до довічного позбавлення волі бути надано побачення наодинці з адвокатом?*

6. У засудженого до арешту Петрова під час відбування покарання помер батько, у зв'язку з чим він звернувся із заявою до адміністрації про надання йому права на виїзд до дому, у зв'язку зі смертю батька. *Чи надасть адміністрація таке право засудженному? Відповідь обґрунтуйте.*

7. Громадянин А., за професію маляр, засуджений до покарання у виді арешту, кілька разів залучався до ремонтних робіт у СІЗО, де він відбував

покарання. За допомогу у ремонті як заохочення, начальник СІЗО дозволив йому два побачення з родичами і збільшення щоденної прогулянки на годину. Чи відповідають чинному законодавству такі дії начальника СІЗО? Ознайомтеся зі змістом статей 51, 54 Кримінально-виконавчого кодексу України.

8. Після прибуття в арештний дім засудженої Лисиной у неї був вилучений мобільний телефон. Засуджена звернулася із заявою на ім'я начальника арештного дому, в якому просила видати їй її мобільний телефон, який вона буде використовувати тільки як годинник, будильник і календар, так як у неї на рахунку немає грошей. Чи може бути задоволено це клопотання засудженої Лисиной?

9. Іванов вироком суду засуджений до покарання у виді арешту на строк 5 місяців, направлений для відбування покарання у слідчий ізолятор за місцем його проживання. Під час відбування покарання Іванов побажав відправити лист на ім'я прокурора, а також попросив надати йому побачення з захисником.

Адміністрація установи, отримавши лист від засудженого, переглянула його і в той самий день повернула засудженному, зазначивши, що не може цей лист надіслати адресату, оскільки в останньому засуджений вживає ненормативну лексику, деякі його висловлювання є некоректними і неетичними. Прохання надати засудженному побачення з захисником адміністрація слідчого ізолятора задовольнила.

Проаналізуйте, чи дотримано в даній ситуації норм, що регулюють порядок виконання покарання у виді арешту засудженим, адміністрацією установи.

10. Засуджений П., який відбуває довічне позбавлення волі, звернувся до адміністрації з проханням про навчання в професійному училищі при виправній установі. Яке рішення повинна прийняти адміністрація?

Тестові завдання:

1. У яких установах виконується покарання у виді довічного позбавлення волі:

- A) в арештних домах;
- B) у слідчих ізоляторах;
- C) у виправних установах;
- D) на гауптвахтах;

2. Чи мають право засуджені до довічного позбавлення волі на отримання загальної середньої освіти?

- A) мають
- B) не мають
- C) тільки з дозволу суду;
- D) тільки з дозволу адміністрації установи;

3. Засудженим до довічного позбавлення волі може бути подано клопотання про помилування після відбуття ним не менше:

- A) 5 років призначеного покарання;
- B) 10 років призначеного покарання;
- C) 15 років призначеного покарання;
- D) 20 років призначеного покарання;

4. Яку кількість побачень мають право засуджені до довічного позбавлення волі:

- A) 1 раз на місяць короткострокове побачення та 1 раз на два місяці тривале побачення;
- B) 1 раз на місяць короткострокове побачення та 4 рази на місяць тривале побачення;
- C) 3 рази на місяць короткострокові побачення та 3 рази на місяць тривалі побачення;
- D) 4 рази на місяць короткострокові побачення та 4 рази на місяць тривалі побачення;

5. Покарання у виді арешту відбувається:

- A) у виправній установі;
- B) у дисциплінарному ізоляторі;
- C) в арештному домі;
- D) Державною виконавчою службою;

6. Засуджені до покарання у виді арешту тримаються:

- A) без ізоляції від суспільства;
- B) в умовах ізоляції від суспільства;
- C) з частковою ізоляцією від суспільства;
- D) це питання у кожному випадку вирішується судом;

7. Арешт призначається на строк:

- A) від 1 до 6 місяців;
- B) від 1 року до 2 років;
- C) від 2 років до 3 років;
- D) від 3 років до 4 років;

8. Чи можуть залучатися засуджені до арешту до оплачуваної праці?

- A) так
- B) ні
- C) за їх бажанням
- D) це питання у кожному випадку вирішується судом;

9. Переведення засудженого до арешту з одного арештного дому до іншого допускається:

- A) за його бажанням;

- B) у зв'язку із зміною місця проживання родичів;
- C) у зв'язку із хворобою;
- D) не допускається;

10. Чи надається засудженим до арешту право на побачення?

- A) так;
- B) ні;
- C) тільки за рішенням суду;
- D) тільки з дозволу адміністрації;

Тема № 9. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми

Практичні завдання:

1. Складіть схему особливостей відбування покарання у виді позбавлення волі окремими категоріями засуджених жінок.
2. Складіть схему особливостей проживання жінок, засуджених до позбавлення волі, за межами виправної колонії.
3. Складіть схему особливостей відбування покарання у виді позбавлення волі неповнолітніми засудженими.
4. Складіть схему особливостей застосування до засуджених неповнолітніх заходів заохочення та стягнення.
5. Складіть схему переведення засуджених неповнолітніх із виховної колонії до виправної колонії. Залишення у виховних колоніях засуджених, які досягли 18-річного віку.

Задачі:

1. Засудженому Х., який відбуває покарання у виховній колонії, виповнилося 18 років. Він навчається у ПТУ при цій колонії. До його звільнення залишилось 3 роки. Постановою начальника колонії засудженого Х. для подальшого відбування покарання переводять до виправної колонії мінімального рівня безпеки з полегшеними умовами тримання. *Обґрунтуйте рішення начальника колонії.*

2. Вихованець виховної колонії Лонкин систематично порушував режим утримання, за що 6 раз карався адміністрацією колонії (2 рази доганою, 3 рази поміщенням у дисциплінарний ізолятор, 1 раз позбавленням права перегляду кінофільмів на 1 місяць). Чи може адміністрація направити його в приміщення камерного типу і на який термін?

3. За скоення тяжкого злочину Гітік О. засуджена до покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки. Гітік О. звернулася в адміністрацію виправної установи з проханням про відстрочку відбування покарання у зв'язку з тим, що вона завагітніла. *Дайте аргументовану відповідь на звернення засудженої. Хто вирішує питання про звільнення від відбування покарання вагітних жінок і*

жінок, які мають дітей віком до 3 років?

4. Неповнолітній Сидоров П.О., який засуджений до 4 років позбавлення волі, у виховній колонії утримується з 10 травня 2017 р., сумлінно ставиться до навчання у загальноосвітній школі та до праці, дотримується встановленого порядку і умов відбування покарання. 20 січня 2018 р. він звернувся із заявою до начальника виховної колонії про надання йому додаткового побачення і просив дозволити його провести за межами колонії. *Рішення начальника виховної колонії?*

5. Засуджена Мартиненко Н.В., яка утримується у виправній колонії мінімального рівня безпеки, де функціонує будинок дитини, звернулась до начальника виправної колонії з проханням дозволити їй проживати за межами виправної колонії у зв'язку з вагітністю. Відповідно до медичного висновку вагітність становить 160-170 днів. *Яке рішення може прийняти начальник виправної колонії?*

6. Гром П. та Петрова Н. 20 листопада 20017 р. були засуджені Суворовським судом м. Одеса за ч. 3 ст. 190 КК. Гром П. – до 5 років позбавлення волі, а Петрова Н. – до 5,6 років позбавлення волі. На утриманні у них знаходились діти віком 1,5 і 1 рік. Відповідно до рішення регіональної комісії вони були направлені для відбування покарання до виправної колонії мінімального рівня безпеки, де функціонує будинок дитини. Після прибуття до виправної колонії засуджені Гром П. та Петрова Н. звернулись із заявами до начальника колонії, в якій просили розмістити своїх малолітніх дітей у будинку дитини при виправній колонії. Засуджений Гром П. було дозволено свою 1,5-річну дощільку помістити в будинок дитини, а засуджений Петровій Н. було відмовлено. *Чи відповідає чинному законодавству таке рішення начальника колонії? Чи може суд звільнити Гром П. та Петрову Н. від відбування покарання як жінок, які мають дітей віком до 3 років?*

7. 25 листопаду 2017 р. засуджена Іваненко С.П. звернулася до начальника виправної колонії із заявою, в якій просила дозволити їй проживати за межами виправної колонії в зв'язку з вагітністю. Відповідно до медичного висновку засуджена Іваненко С.П. вагітна понад 5 місяців.

Після розгляду заяви їй було відмовлено в дозволі проживати за межами виправної колонії. Своє рішення начальник мотивував тим, що засуджена Іваненко систематично порушує встановлений порядок відбування покарання, за що тричі притягувалась до дисциплінарної відповідальності. Начальником колонії останній раз 10 жовтня 2017 р. за вчинення дрібного хуліганства їй було оголошено сувору догану. Крім того, в засудженої відсутні на особистому рахунку кошти для оплати житла, харчування та одягу. *Чи є рішення начальника виправної колонії таким, що відповідає чинному законодавству?*

8. Засудженному Сидоренку П. Г. до 5 років позбавлення волі, 20 грудня 2017 р. виповнюється 18 років, початок строку відбування покарання – 5 травня 2015 р.

Засуджений є учнем 10 класу загальноосвітньої школи, середня успішність становить 9-11 балів, він також набуває робітничої професії на курсах професійного навчання робітників на виробництві. Встановлений

порядок виконання покарань не порушує. Чи може бути і при яких умовах засуджений Сидоренко залишений у виховній колонії після досягнення 18-річного віку?

9. На час звільнення із виховної колонії ніхто з родичів п'ятнадцятирічного Петрова не приїхав зустріти його. Батьки Петрова проживають в іншому місті, розташованому за 600 км від цієї колонії. Як у такому випадку повинна діяти адміністрація виховної колонії?

10. Засуджена до 5 років позбавлення волі Дем'яненко після відбування двох років визначеного строку покарання допустила порушення режиму: була затримана в житловій зоні під час самовільного пересування з їдаліні у гуртожиток в одиночку, про що було складено акт про порушення режиму відбування покарання. Начальник установи, розглянувши матеріали виніс постанову про поміщення засудженої Дем'яненко за злісне порушення режиму відбування покарання в дисциплінарний ізолятор строком на 15 діб. Чи правильно було накладено дисциплінарне стягнення на засуджену Дем'яненко? Дайте поняття злісному порушенню режиму тримання і які правові підстави визнання засудженого злісним порушником?

Тестові завдання:

1. Жінкам, засудженим до позбавлення волі:

- A) може бути дозволено проживання за межами колонії;
- B) може бути дозволено проживання за межами колонії на час звільнення від роботи у зв'язку з вагітністю і пологами;
- C) може бути дозволено проживання за межами колонії до досягнення дитиною 7-річного віку;
- D) може бути дозволено проживання за межами колонії до досягнення дитиною 3-річного віку.

2. Засудженим жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях , може бути дозволений короткос часовий виїзд за межі колонії на території України для влаштування дітей у родичів, опікунів або в дитячих будинках тривалістю:

- A) не більше 10 діб;
- B) не більше 3 діб;
- C) на розсуд адміністрації колонії;
- D) не більше 1 тижня.

3. Як захід заохочення тривалість виходу засудженого неповнолітнього за межі колонії не може перевищувати:

- A) 24 години;
- B) 12 годин;
- C) 5 годин;
- D) 8 годин.

4. Назвіть заходи стягнення, що не застосовуються до засуджених неповнолітніх:

- A) догана;
- B)попередження;
- C)поміщення в дисциплінарний ізолятор;
- D) скасування поліпшених умов тримання.

5. Засуджені жінки можуть поміщати в будинки дитини при виправних колоніях своїх дітей віком:

- A) до 6 років;
- B)до 3 років;
- C)до 5 років;
- D) до 4 років.

6. У виховних колоніях засуджені мають право:

- A) одержувати короткострокові побачення без обмежень і щомісяця одне тривале побачення;
- B)одержувати короткострокові та тривалі побачення без обмежень;
- C)одержувати короткострокові побачення без обмежень і 2 рази на місяць тривале побачення;
- D) одержувати короткострокові побачення 1 раз у неділю і щомісяця одне тривале побачення.

7. Максимальний строк до якого може бути продовжено адміністрацією перебування дитини в будинку дитини:

- A) до досягнення дитиною 5 років;
- B)до досягнення дитиною 6 років;
- C)до досягнення 3 років;
- D) до досягнення 4 років.

8. Неповнолітні засуджені мають право на поліпшення умов тримання при сумлінній поведінці і ставленні до праці та навчання після відбуття не менше:

- A) 1/4 строку покарання;
- B) 1/2 строку покарання;
- C) 1/3 строку покарання;
- D) 2/3 строку покарання;

9. З метою закріплення результатів виправлення, завершення загальноосвітнього або професійно-технічного навчання засуджені, які досягли вісімнадцятирічного віку, можуть бути залишенні у виховній колонії до закінчення строку покарання, але не довше ніж до досягнення ними:

- A) 20 років;
- B)21 року;
- C) 19 років;

D) 22 років.

Тема № 10. Звільнення від відбування покарання

Практичні завдання:

1. Складіть проект подання уповноваженого органу з питань пробації до суду про звільнення від подальшого відбування покарання засудженої особи.

2. Складіть проект подання уповноваженого органу з питань пробації до суду про скасування звільнення від відбування покарання з випробуванням і направлення засудженої особи для відбування призначеного покарання.

Задачі:

1. Кузьменко був засуджений за ч. 2 ст. 286 КК України до 3 років позбавлення волі. Початок цього строку - 29 лютого 2017 р. *Назвіть дату звільнення від відбування строку покарання.*

2. Адамов, засуджений до позбавлення волі строком на 3 роки, відбував покарання у колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання. За календарем строк відбування покарання закінчувався 2 січня. Адамов звернувся до начальника колонії з проханням звільнити його з-під варти 30 грудня, тому що 1 та 2 січня припадають на свяtkovі дні, а 3 січня - вихідний день. *Яке рішення повинен прийняти начальник колонії і на підставі якої правової норми?*

3. Буров, засуджений до 3 років позбавлення волі за ч. 2 ст. 139 КК України, відбував покарання у колонії мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання. 29 квітня у колонію надійшов Указ Президента України про дострокове звільнення Бурова від покарання у зв'язку з помилуванням. Буров брав активну участь у художній самодіяльності колонії і мав брати участь у концерті засуджених 1 і 2 травня. Адміністрація колонії попросила Бурова залишитися, той погодився, що звільнення відбудеться 3 травня. 30 квітня про це стало відомо прокуророві. *Чи законне рішення адміністрації колонії і як повинен відреагувати прокурор?*

4. Раков був засуджений до 6 місяців позбавлення волі. Строк відбування покарання починається 31 грудня 2017 р. *Коли він закінчиться?*

5. Засуджений Таран, строк покарання у якого закінчується через три місяці, звернувся до начальника відділення соціально-психологічної служби з проханням дозволити йому відростити волосся на голові та бороду, тому що він бажає приїхати додому у тому вигляді, у якому його запам'ятали рідні та друзі. *Що має відповісти начальник відділення соціально-психологічної служби?*

6. Під час звільнення у січні 2018 р. Бурмистрова, який відбував покарання у місцях позбавлення волі 8 років, виявилося, що його одяг, в якому він був заарештований, по-перше, був літнім, а по-друге, старим і непридатним до носіння. Одяг, який йому видали у колонії, має специфічний вид, тим більше, що заплатити за нього не було чим, бо грошей на рахунку Бурмистрова немає.

До міста, де він збиралася проживати, їхати понад дві доби. Як має діяти у цьому випадку адміністрація колонії? Яка матеріальна допомога надається особам під час звільнення з установок виконання покарань?

7. Засуджений за розкрадання державного майна в особливо великих розмірах Беєв під час відбування покарання тяжко захворів. У зв'язку з цим адміністрація колонії звернулася до суду з поданням про дострокове звільнення засудженого від відбування покарання, додавши одночасно висновки лікарсько-трудової комісії про захворювання засудженого тяжкою хворобою. Яке рішення повинен прийняти суд і на підставі якої правової норми?

8. Засуджений до 2 років позбавлення волі Тепленко під час відбування покарання захворів на відкриту форму туберкульозу. Яке рішення повинна прийняти адміністрація УВП?

9. Тесленко, засуджений до 2 років виправних робіт, захворів і був визнаний непрацездатним. Хто і на підставі якої норми повинен прийняти необхідне рішення?

10. За півроку до звільнення з виправної колонії мінімального рівня безпеки засуджена Баранова звернулася до адміністрації колонії з заявою, в якій повідомляла, що вона є інвалідом другої групи, одинока, не має житла і постійного місця проживання та можливості працевлаштування після звільнення, а будь-які родичі відсутні. На підставі викладеного вона просила не звільнити її з виправної колонії, дозволити їй жити і трудитися на території виправної установи. Чи можливо задоволення зазначеної заяви засудженої Баранової у ситуації, що склалася? Які заходи соціального захисту можуть бути зроблені в інтересах засудженої Баранової в даній ситуації?

Тестові завдання:

1. Що є підставою звільнення від відбування покарання?

- A) весілля;
- B) вступ на навчання до вищого учбового закладу;
- C) відбуття строку покарання, призначеного вироком суду;
- D) наявність на утриманні неповнолітніх дітей;

2. Відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю припиняється:

- A) у першій половині дня останнього дня строку покарання;
- B) у другій половині дня останнього дня строку покарання;
- C) на наступний день після закінчення строку покарання;
- D) за рішенням суду;

3. Якщо строк покарання у засудженого до позбавлення волі закінчується у вихідний або святковий день, то засуджений звільняється:

- A) у вихідний або святковий день;
- B) у передвихідний або передсвятковий день;
- C) по закінченню вихідних або святкових днів;

D) за рішенням суду;

4. При відсутності паспорта в особовій справі засудженого адміністрація установи виконання покарання:

- A) звільняє засудженого без паспорта;
- B) надає засудженному можливість самостійно його оформити;
- C) адміністрація завчасно вживає заходів щодо його одержання;
- D) повідомляє суд за місцем проживання засудженого;

5. Якщо особа, засуджена до громадських робіт або обмеження волі, визнається інвалідом першої чи другої групи, орган чи установа виконання покарань вносить подання до суду про:

- A) заміну невідбутої частини покарання більш м'яким;
- B) її дистрокове звільнення;
- C) продовження відбування покарання;
- D) звільнення від кримінальної відповідальності;

6. Стосовно засудженого, щодо якого відповідно до статей 81, 82

Кримінального кодексу України може бути застосоване умовно-дистрокове звільнення від відбування покарання або заміна невідбутої частини покарання більш м'яким, орган або установа виконання покарань надсилає клопотання до суду у порядку, встановленому кримінальним процесуальним законодавством:

- A) на протязі 2 місяців;
- B) у місячний термін;
- C) за 2 тижні;
- D) за 1 тиждень;

7. Разом з поданням про звільнення від відбування покарання внаслідок психічної хвороби до суду надсилається:

- A) висновок спеціальної психіатричної експертної комісії юридична особова справа засудженого;
- B) тільки особова справа засудженого;
- C) тільки довідка лікаря-психіатра;
- D) надсилається тільки подання про звільнення від відбування покарання внаслідок психічної хвороби;

8. Чи є Акт про помилування підставою звільнення від відбування покарання?

- A) ні;
- B) так;
- C) за рішенням суду;
- D) за рішенням адміністрації кримінально-виконавчої установи;

9. При обчисленні строків покарання місяцями строк закінчується відповідного числа останнього місяця, а коли цей місяць не має відповідного числа:

- A) на початку останнього тижня останнього місяця відбування покарання;
- B) в останній день цього місяця;
- C) першого числа наступного місяця;
- D) за рішенням суду;

10. Уповноважений орган з питань пробації щодо засуджених до громадських чи виправних робіт направляє повідомлення суду, який постановив вирок, а також власнику підприємства, установи, організації або уповноваженому ним органу, де засуджений відбував покарання повідомлення про припинення виконання покарання:

- A) в день закінчення покарання;
- B) за тиждень до закінчення відбування покарання;
- C) за 2 тижні до закінчення відбування покарання;
- D) за 3 тижні до закінчення відбування покарання;

Тема № 11. Нагляд та здійснення контролю за особами, звільненими від відбування покарання

Практичні завдання:

1. Складіть схему підстав та порядку здійснення адміністративного нагляду за звільненими особами.
2. Складіть схему здійснення контролю за особами, звільненими від відбування покарання.

Тестові завдання:

1. Адміністративний нагляд встановлюється на строк:

- A) до 6 місяців;
- B) до 1 року;
- C) від 1 до 2 років;
- D) до 3 років;

2. На кого із зазначених суб'єктів покладається здійснення громадського контролю та оцінка рівня дотримання прав людини у виховних колоніях?

- A) на органи прокуратури;
- B) на центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- C) на спостережні комісії;
- D) на піклувальні ради.

3. Дострокове звільнення від відбування покарання проводиться:

- A) не пізніше наступного дня після набрання рішенням законної сили

- B) у день прийняття такого рішення
- C) у день надходження відповідних документів, а якщо документи одержані після закінчення робочого дня – у першій половині наступного дня
- D) протягом трьох діб з дня надходження відповідних документів

4. Подання про звільнення від відбування покарання внаслідок психічної хвороби надсилається до суду:

- A) начальником органу або установи виконання покарань
- B) лікарем медичної частини установи виконання покарань
- C) спостережною комісією
- D) спеціальною психіатричною експертною комісією

5. Іспитовий строк обчислюється з моменту:

- A) вступу вироку в законну силу
- B) надходження вироку до уповноваженого органу пробації
- C) проголошення вироку суду
- D) з моменту постановки особи на облік в уповноваженому органі пробації

6. Якщо строк покарання закінчується у вихідний або святковий день, засуджений звільняється у:

- A)вихідний або святковий день;
- B) передвихідний або передсвятковий день;
- C)післявихідний або післясвятковий день;
- D) за 2 дні до свята або вихідного дня;

7.Контроль за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, здійснює:

- A) державна виконавча служба;
- B) кримінально-виконавча інспекція;
- C) прокуратура;
- D)уповноважений орган з питань пробації

8. Право клопотати про помилування не має особа, яка:

- A) Засуджена судом України;
- B) Засуджена судом іноземної держави і передана для відбування покарання в Україну без умови про незастосування помилування, вирок суду щодо якої приведено у відповідність із законодавством України;
- C) Засуджена в Україні і передана для відбування покарання іноземній державі;
- D) Будь-яка особа;

9.Про помилування Президент України видає:

- A) Постанову;
- B) Розпорядження;

- C) Указ;
- D) Наказ.

10. Які види амністії передбачено чинним законодавством України:

- A) Загальна та окрема;
- B) Загальна та індивідуальна;
- C) Категоріальна та конкретна;
- D) Повна та часткова;

Тема № 12. Порядок та умови виконання покарань в зарубіжних країнах

Практичні завдання:

1. Скласти схему етапів становлення зарубіжних пенітенціарних систем.
2. Законспектувати особливості виконання покарань у країнах з розвиненою економікою
3. Скласти перелік організацій з Міжнародного співробітництва з проблем виконання покарань.

Тестові завдання:

1. Зміст Пенсильванської в'язничної системи полягає в:

- A) Повній фізичний і духовній ізоляції засуджених від суспільства;
- B) Відсутності фізичної і духовної ізоляції засуджених від суспільства;
- B) Частковій фізичній і духовній ізоляції засуджених від суспільства;
- C) Ізоляції засудженого залежно від його поведінки;

А) Зміст Оборнської в'язничної системи полягав у:

- B) Мовчання в'язнів під час спільніх робіт та роз'єднання їх на ніч по окремим камерам;
- C) Сумісне утримання засуджених;
- D) Прогресивна система відбування покарання;
- E) застосування до засуджених тілесних покарань;

3. Прогресивна система відбування покарання зародилася у:

- A) США;
- B) Франції;
- C) Германії;
- D) Англії;

4. Реформаторії були призначені для утримання засуджених:

- A) Жінок;
- B) Повнолітніх осіб;
- C) Осіб похилого віку;

D) Неповнолітніх та молодих осіб;

5. Пенітенціарні установи у Німеччині поділяються на:

- A) Відкритого та закритого типу;
- B) Вільного та напіввільного режиму;
- C) Центральні та районні;
- D) Державні та муніципальні;

6. У США виконання покарання у виді позбавлення волі здійснюється виправними установами, в систему яких входять:

- A) Федеральні тюрми;
- B) Тюрми штатів;
- C) Муніципальні тюрми;
- D) Вірно все вищеперераховане;

7. Класифікацію засуджених у США здійснюють:

- A) Діагностичні центри;
- B) Прокуратура;
- C) Суд;
- D) Адміністрація виправної установи;

8. Вперше каторжна в'язниця з'явилася у:

- A) США;
- B) Франції;
- C) Англії;
- D) Німеччині;

9. Пенітенціарна система Великої Британії складається з:

- A) Центральних і місцевих тюрем;
- B) Федеральних і муніципальних тюрем;
- C) Діагностичних центрів;
- D) Вірно все вищеперераховане;

10. Перший конгрес з попередження злочинності і поводження зі злочинцями відбувся у:

- A) Женеві у 1955 р.;
- B) Варшаві у 1956 р.;
- C) Лондоні у 1957 р.;
- D) Парижі у 1958 р.;

3. СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ (ГЛОСАРІЙ)

Кримінально-виконавча політика – це діяльність держави по визначеню цілей кримінального покарання, державно-правового механізму їх реалізації, організації процесу виконання кримінальних покарань та застосування до засуджених заходів відповідного впливу.

Кримінально-виконавче право – самостійна галузь українського права, що представляє собою систему юридичних норм, які регулюють суспільні відносини, що виникають в процесі і з приводу виконання (відбування) всіх видів кримінальних покарань та застосування інших заходів кримінально-правового впливу.

Предмет кримінально-виконавчого права – суспільні відносини, що виникають у процесі і з приводу виконання (відбування) всіх видів кримінальних покарань, а також застосування інших заходів кримінально-правового впливу (наприклад, звільнення від відбування покарання з випробуванням).

Принципи кримінально-виконавчого права – загальні керівні положення, ідеї, імперативні вимоги, які складають основу щодо державної кримінально-правової політики у сфері виконання кримінальних покарань, характеризують його сутність і призначення в суспільстві і мають доктринальне вираження та нормативно-правове закріплення.

Джерела кримінально-виконавчого права – це акти органів влади чи інших уповноважених органів держави, які містять норми кримінально-виконавчого права (міжнародні правові акти у сфері прав людини, боротьби зі злочинністю та поводження з правопорушниками, чинні на території України і ратифіковані Верховною Радою України у встановленому законом порядку; Конституція України; кримінально-виконавче законодавство (КВК, інші кодифіковані акти, закони України); нормативні правові акти Президента України; нормативні правові акти Кабінету Міністрів України; міжвідомчі нормативні правові акти; відомчі нормативні правові акти).

Кримінально-виконавче законодавство – це система законів, яка безпосередньо регулює суспільні відносини, що виникають з приводу і в процесі виконання (відбування) всіх видів кримінальних покарань та застосування інших заходів кримінально-правового впливу (ст. 2 КВК України: «Кримінально-виконавче законодавство України складається з цього Кодексу, інших актів законодавства, а також чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України»).

Принципи кримінально-виконавчого законодавства – керівні правові ідеї, які виражають основні правові погляди держави на характер кримінально-виконавчого законодавства та регулювання суспільних відносин при виконанні кримінальних покарань.

Норма кримінально-виконавчого права – це встановлене державою відповідно до вимог кримінально-виконавчої політики і виражене у відповідних юридичних актах загальнообов'язкове правило поведінки, що регулює суспільні

відносини, які складаються в процесі виконання кримінального покарання, тобто норма кримінально-виконавчого права є правило поведінки в галузі виконання кримінальних покарань.

Кримінально-виконавчі правовідносини – врегульовані нормами кримінально-виконавчого права суспільні відносини, що виникають з приводу і в процесі виконання (відбування) всіх видів кримінальних покарань та застосування інших заходів кримінально-правового впливу.

Правовий статус засуджених – закріплена нормами різних галузей права і виражене через сукупність прав, законних інтересів і обов'язків становище засуджених під час відбування покарання того чи іншого виду.

Юридичний обов'язок засуджених – це міра юридично необхідної поведінки засудженого під час відбування кримінального покарання, яка встановлена в зобов'язуючих і заборонювальних нормах права. Юридичні обов'язки засуджених полягають у необхідності здійснювати певні дії (зобов'язуючі норми) або утриматися від них (заборонні норми).

Суб'єктивне право засудженого – це міра юридично можливої поведінки, що дозволяє засудженному користуватися певними соціальними благами, які забезпечується юридичними обов'язками посадових осіб установ і органів виконання покарань, інших суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин.

Законні інтереси засуджених – закріплена в нормах права прагнення засудженого користуватися конкретними соціальними благами, що задовольняються, як правило, в результаті об'єктивної оцінки його поведінки адміністрацією установ або органів, які виконують кримінальні покарання, прокуратурою, судом.

Правові обмеження засудженого – правове стримування протизаконної поведінки засудженого, що створює умови для забезпечення встановлених порядку та умов виконання (відбування) кримінального покарання і досягнення його цілей.

Контроль за діяльністю персоналу установ і органів, які виконують кримінальні покарання – це цілеспрямована організуюча системна діяльність уповноважених органів міжнародного співтовариства, держави та інститутів громадянського суспільства щодо встановлення відповідності виконання кримінальних покарань нормативно-правовим стандартам та коригування виявлених відхилень за допомогою правових засобів.

Виконання кримінального покарання – встановлена нормами кримінально-виконавчого права діяльність органів та установ, які виконують кримінальні покарання, спрямована на реалізацію цілей кримінального покарання за допомогою застосування до засуджених заходів державного примусу.

Режим виконання кримінального покарання – встановлений нормативними правовими актами порядок діяльності персоналу установ і органів, які виконують кримінальні покарання, з реалізації комплексу позбавлень і правообмежень, передбачених конкретним видом покарання.

Режим відбування кримінального покарання – уклад чи спосіб життя

(встановлений порядок відбування покарання) засуджених, пов'язаний з виконанням покладених на них законом обов'язків, позбавлень і обмежень, а також здійсненням ними своїх прав і законних інтересів.

Виправлення засудженого – процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки.

Ресоціалізація – свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві.

Основні засоби виправлення і ресоціалізації засуджених – встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим), суспільно корисна праця, соціально-виховна робота, загальноосвітнє і професійно-технічне навчання, громадський вплив.

Режим - встановлений законом і відповідними закону нормативними правовими актами порядок виконання і відбування кримінального покарання.

Кримінально-виконавча система України – це сукупність органів та установ держави, які здійснюють діяльність з виконання кримінальних покарань, наділені спеціальним статусом і перебувають у відносинах субординації між собою.

Органи виконання покарань – це організації, які у першу чергу здійснюють управлінські та адміністративно-господарські функції. До органів виконання покарань належать: центральний орган виконавчої влади, що реалізовує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, його територіальні органи управління, уповноважені органи з питань пробації.

Орган пробації - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері пробації;

Пробація - система наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого;

Установи виконання покарань – це організації, які безпосередньо здійснюють виконання конкретних видів кримінальних покарань та в яких безпосередньо утримуються засуджені. Установами виконання покарань є: арештні доми, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи (виховні колонії), слідчі ізолятори у випадках, передбачених Кримінально-виконавчим кодексом

Арештний дім – один із видів установ виконання покарання закритого типу, де відбувають покарання засуджені до арешту.

Виправні центри – кримінально-виконавчі установи відкритого типу, які виконують покарання у виді обмеження волі стосовно осіб, засуджених за злочини невеликої та середньої тяжкості, а також засуджених, яким цей вид покарання призначено у зв'язку з заміною невідбutoї частини покарання більш м'яким та за ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі.

Військові частини, гауптвахти – виконують покарання у виді

службового обмеження для військовослужбовців, засуджених за злочини невеликої тяжкості, арешту з триманням засуджених на гауптвахтах, а також здійснюють контроль за поведінкою засуджених військовослужбовців, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Дисциплінарний батальйон – виконує покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні засуджених військовослужбовців строкової служби.

Виправні колонії – кримінально-виконавчі установи закритого типу, які виконують покарання у виді позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі.

Виховні колонії – це кримінально-виконавчі установи, в яких виконується покарання у виді позбавлення волі на певний строк стосовно неповнолітніх засуджених.

Слідчий ізолятор – це установа для тримання осіб, щодо яких як запобіжний захід обрано взяття під варту або до яких застосовано тимчасовий чи екстрадиційний арешт. Також слідчі ізолятори виконують функції виправних колоній мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання і виправних колоній середнього рівня безпеки стосовно засуджених, які залишенні для роботи з господарського обслуговування.

Прогресивна система виконання покарань – встановлений законом порядок зміни умов виконання кримінальних покарань, що поліпшує або погіршує правовий статус засудженого в залежності від його поведінки, ставлення до відбування покарання.

Класифікація засуджених до позбавлення волі – розподіл засуджених на відносно однорідні категорії в залежності від характеру і ступеня суспільної небезпеки скоеного злочину, минулих судимостей, статі, віку та інших особливостей особистості для створення найбільш ефективних умов для досягнення цілей покарання.

Дільниці карантину, діагностики й розподілу – структурні дільниці виправних та виховних колоній, створені з метою первинного психолого-педагогічного вивчення особистості новоприбулих засуджених, сприяння адаптації до умов позбавлення волі, виконання програми ознайомлення засуджених з порядком виконання та умовами відбування покарання, для забезпечення особистої безпеки, виключення безконтрольного спілкування новоприбулих засуджених з іншими засудженими та класифікації в межах установи для визначення оптимальних умов відбування покарання.

Дільниці ресоціалізації – структурні дільниці виправних та виховних колоній, де відбувається другий етап соціально-педагогічної роботи з засудженими, створюється з метою безпосереднього забезпечення оптимальних умов відбування покарання та проведення із засудженими соціально-виховної та психологічної роботи для досягнення мети їх виправлення і ресоціалізації.

Дільниці соціальної адаптації – структурні дільниці виховних колоній, де тримаються засуджені, які правомірно себе поводять і сумлінно ставляться до праці і яким до закінчення встановленого строку відбування покарання або до дати застосування можливого умовно-дострокового звільнення від

відбування покарання залишається не більше шести місяців, а також які, як правило, закінчили навчання у загальноосвітній середній школі або професійно-технічному училищі.

Дільниці посиленого контролю – структурні дільниці виправних колоній, де утримуються засуджені, які виявили високий ступень соціальної занедбаності і схильні до вчинення правопорушень.

Дільниці соціальної реабілітації – структурні дільниці виправних колоній мінімального і середнього рівня безпеки, де утримуються засуджені, вперше засуджені до позбавлення волі за злочини, вчинені з необережності, злочини невеликої та середньої тяжкості, а також які стають на шлях виправлення і переведені з колонії у порядку визначеному ст.101 КВК.

Режим у виправних і виховних установах – встановлений законом та іншими нормативно-правовими актами порядок виконання і відбування покарання, який забезпечує ізоляцію засуджених; постійний нагляд за ними; виконання покладених на них обов'язків; реалізацію їхніх прав і законних інтересів; безпеку засуджених і персоналу; роздільне тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання засуджених залежно від виду колонії; зміну умов тримання засуджених.

Зміст режиму в виправних і виховних установах – встановлена в кримінально-виконавчому законодавстві система правил, що визначають порядок та умови виконання та відбування позбавлення волі, а також забезпечують застосування до засуджених засобів виправлення.

Звільнення від відбування покарання – міжгалузевий правовий інститут, який передбачає, за наявності встановлених законодавством підстав, закінчення кримінально-виконавчих правовідносин і кримінально-виконавчої діяльності і припинення щодо особи здійснення правообмежень і реалізації кари, обсяг якої передбачений конкретним видом кримінального покарання.

Адміністративний нагляд – це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених з місць позбавлення волі, що здійснюються органами внутрішніх справ.

Контроль за звільненими від відбування покарання з випробуванням – являє собою систему заходів, які включають нагляд і перевірку, спрямовані на встановлення відповідності поведінки цих осіб передбаченим законом вимогам протягом випробувального терміну, завданням якого є запобігання протиправній поведінці умовно засуджених шляхом комплексного застосування примусу і виховання.

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативні акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій позачерговій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної ради України. - 1996. - №30. - Ст.141. - із наступними змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний кодекс України, прийнятий сьомою сесією Верховної Ради України 5 квітня 2001р. // Відомості Верховної ради України. - 2001. - №25-26. - Ст.131. Із наступними змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Кримінальний процесуальний Кодекс України: Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI - Відомості Верховної Ради України. - 2013. - № 9-10, № 11-12, № 13. - Ст.88. Із наступними змінами та доповненнями. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page>.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон від 11.07.2003 № 1129-IV - Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 3-4. - Ст. 21. Із наступними змінами та доповненнями. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
5. Про застосування амністії в Україні: Закон від 01.10.1996 № 392/96-ВР - Відомості Верховної Ради України. - 1996. - N 48. - Ст.263. Із наступними змінами і доповненнями. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/392/96-vr>.
6. Про амністію у 2014 році: Закон від 08.04.2014 № 1185-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 2. – Ст. 868.
7. Про Національну поліцію. Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. - Відомості Верховної Ради. - 2015. - № 40-41. - Ст.379. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
8. Про державну кримінально-виконавчу службу: Закон від 23.06.2005 № 2713-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - N 30. - ст.409. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
9. Про чисельність державної кримінально-виконавчої служби: Закон від 02.03.2000 № 1526-III // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - N 20. - ст.151. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1526-14>
10. Про пробацію: Закон від 05.02.2015 № 160-VIII // Відомості Верховної Ради. - 2015. - № 13. - Ст.93. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19>
11. Про попереднє ув’язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. № 3352-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1993.- № 35.- Ст. 360. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>
12. Про виконавче провадження: Закон від 02.06.2016 № 1404-VIII // Відомості Верховної Ради. - 2016. - № 30. - ст.542. - [Електронний ресурс] . - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
13. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення

волі: Закон від 01.12.1994 № 264/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - N 52. - Ст.455. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/264/94-vr>

14. Про прокуратуру: Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради. - 2015. - № 2-3. - Ст.12. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

15. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон від 17.03.2011 № 3160-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 38. - Ст.380. Із змінами та доповненнями.- [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

16. Про Концепцію розвитку кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні: Указ Президента України від 24.05.2011 р. № 597/2011 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://prezident.gov.ua>

17. Концепція державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю: затверджена Указом Президента України від 21 жовтня 2011 р. № 100/2011 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.liga.net>

18. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: затверджена Указом Президента України від 08.11.2012 № 631/2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>

19. Про Положення про порядок здійснення помилування: Указ від 21.04.2015 № 223/2015 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/223/2015>

Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції : Постанова КМУ від 18.05.2016 № 343

[Електронний ресурс] // Режим доступу :

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/343-2016-p>

20. Про ліквідацію територіальних органів управління Державної пенітенціарної служби та утворення територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова КМУ від 18.05.2016 № 348 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/348-2016-p>

21.Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : Наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 № 2823/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18/print>

22. Районна програма профілактики правопорушень на 2016-2020 роки. Про затвердження районної Програми профілактики правопорушень на 2016-2020 роки. Рішення карлівської районної ради Полтавської області (третя сесія сьомого скликання) від 24 лютого 2016 року .

23. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції соціальної адаптації осіб, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк, до 2015 року: Розпорядження КМ України від 01.07.2009 р. № 740-р // Урядовий кур'єр. – 11.07.2009. - № 123.

24. Про затвердження Положення про педагогічну раду виховної колонії та

Типового положення про батьківський комітет при виховній колонії: Наказ Міністерства юстиції України від 09.01.2013 № 65/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0099-13>

25. Про організацію соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими: Наказ Міністерства юстиції України від 04.11.2013 № 2300/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1863-13>

26. Про затвердження Положення про навчальний центр при кримінально-виконавчій установі закритого типу: Наказ Міністерства освіти та науки України та Міністерства юстиції України від 19.12.2013 № 1794/2691/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z2192-13>

27. Про затвердження Порядку організації надання засудженим до позбавлення волі доступу до глобальної мережі Інтернет: Наказ Міністерства юстиції України від 01.08.2014 № 1275/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0991-14>

28. Про затвердження Порядку організації навчання у загальноосвітніх навчальних закладах при виправних колоніях та слідчих ізоляторах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України: Наказ Міністерства освіти та науки України та Міністерства юстиції України від 10.06.2014 № 691/897/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0629-14>

29. Про затвердження Типового положення про будинок дитини при виправній колонії: Наказ Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства юстиції України від 21.03.2013 № 500/5/219 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0471-13>

30. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: Наказ Міністерства юстиції України від 07.03.2013 № 396/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

31. Про затвердження Порядку організації виробничої діяльності та залучення засуджених до суспільно корисної праці на підприємствах виправних центрів, виправних та виховних колоній Державної кримінально-виконавчої служби України: Наказ Міністерства юстиції України від 03.01.2013 № 26/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0068-13>

32. Порядок забезпечення речовим майном засуджених, які відбувають покарання в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах: Наказ Міністерства юстиції від 20.02.2012 р. № 280/5// Офіційний вісник України. – 2012. – № 17. – Ст. 631.

33. Про затвердження Інструкції про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань: Наказ Державного Департаменту України з питань виконання покарань від 19.12.2003 № 270/1560 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0016-04>

34. Про затвердження Положення про територіальне (міжрегіональне) воєнізоване формування Державної кримінально-виконавчої служби України: Наказ Міністерства юстиції України від 06.02.2017 № 292/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0177-17>

35. Про затвердження Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення, Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: Наказ Міністерства юстиції України від 27.02.2017 № 680/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

36. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятора з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: Наказ Міністерства юстиції України від 27.02.2017 № 680/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/paran4#n4>

37. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України: Наказ Міністерства юстиції України від 18.03.2013 № 460/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0445-13/page>

38. Загальна декларація прав людини, прийнята ООН 10 грудня 1948 р. // Кримінально-виконавче право: Збірник нормативно-правових документів / Уклад. А.Х. Степанюк. – Х.: Право, 2005. – С. 3-9.

39. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, прийнятий 16 грудня 1966 р. // Кримінально-виконавче право: Збірник нормативно-правових документів / Уклад. А.Х. Степанюк. – Х.: Право, 2005. – С.9-18.

40. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями // Кримінально-виконавче право: Збірник нормативно-правових документів /Уклад. А.Х. Степанюк. – Х.: Право, 2005. – С.18-36.

41. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню //Права людини: міжнародні договори Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи; [Упоряд. В. Павлик, В. Тесленко]. – К.: Факт, 2001. – 152 с.

42. Европейская конвенция о защите прав человека и основных свобод // Права человека и информирование правового государства в Украине. – Х.: Ксилон, 1998. – 112 с.

44. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються здійснення

правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) від 1985 р. Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 95- 113.

45. Мінімальні стандартні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) від 1990 р. Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. – К.: Сфера, 2002. – С. 53-61.

46. Свод принципов защиты всех лиц, подвергаемых задержанию или заключению в какой бы то ни было форме / Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій / упор. Т. Яблонської. – К.: Сфера, 1999. – С. 31-37.

Базова

1. Кримінально-виконавче право : навчальний посібник / уклад. Конопельський В. Я., Резніченко Г. С., Грішин В. А., Марченко О. А., Кричевська Х. О. Одеса : ОДУВС, 2018. - 343 с.
2. Виконання кримінальних покарань та пробації. Законодавство. Роз'яснення. Зразки документів : навчальний посібник / уклад. Ковальський В. С. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 824 с.
3. Кримінально-виконавче право України [У схема та таблицях]: Навч. посібник / За заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. / [Олефір В. І., Колб О. Г., Рогатинська Н. З., Ткачук В. Є., Банах С. В.] – Київ, 2016. - 264 с.
4. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / К. А. Автухов ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2016. - 158 с.
5. Кримінально-виконавче право : підручник / В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодєд та ін. ; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2015. – 392 с.
6. Кримінально-виконавче право України. Загальна та особлива частини : підручник / О. М. Литвинов, А. Х. Степанюк, І. С. Яковець, К. А. Автухов, А. П. Гель, С. В. Лосич, Є. С. Назимко; за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А.Х. Степанюка. – К.: ВД «Дакор», 2015.– 632 с.
7. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб / К. А. Автухов; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х.: Право, 2015. – 160 с.
8. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / О. М. Гумін, К. Б. Марисюк; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 391 с.

Допоміжна:

1. Автухов К. А. Права та законні інтереси засуджених до позбавлення волі в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : монографія / К. А. Автухов, А. П. Гель, О. Г. Колб, А. Х. Степанюк, І. С. Яковець; ред.: А. Х. Степанюк; Нац. акад. прав. наук України, НДІ вивч. проблем злочинності ім. В.В. Сташиса, Координац. бюро з проблем кримін.-

викон. права. - Харків : Право, 2015. - 243, [1] с.

2. Бадира В.А. Правові основи виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до позбавлення волі : монографія / В.А. Бадира, Т.А. Денисова. – Запоріжжя, 2009. – 168 с.

3. Богатирьов І. Г. Криза пенітенціарної реформи в Україні: причини та шляхи їх вирішення / І. Г. Богатирьов // Право і суспільство. - 2016. - № 4. - С. 161-166.

4. Богатирьов І. Г. Теорія дослідження пенітенціарної системи України через призму науки кримінально-виконавчого права / І. Г. Богатирьов, О. О. Шкута // Публічне право. - 2016. - № 2. - С. 189-195.

5. Богатирьов І. Г. Українська пенітенціарна наука: Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2008. – 294 с.

6. Бондарєва К. В. Режим як засіб впливу на осіб, які відбувають покарання за злісну непокору вимогам адміністрації установи виконання покарання / К. В. Бондарєва // Міжнародний юридичний вісник : актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). - 2017. - Вип. 4-5. - С. 110-115.

7. Бондарєва К. В. Деякі аспекти вияву злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань / К. В. Бондарєва // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка. - 2017. - Вип. 3. - С. 33-41.

8. Василенко К. І. Теоретико-прикладні засади соціально-виховної роботи в системі основних засобів виправлення та ресоціалізація засуджених у виправних колоніях / К. І. Василенко // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. - 2016. - Вип. 1. - С. 54-61.

9. Головач А. В. Про деякі проблемні питання взаємодії установ виконання покарань з іншими суб'єктами запобігання злочинам / А. В. Головач // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2018. - Вип. 31. - С. 114-116.

10. Горбачевський В. Я. Про деякі змістовні елементи кримінально-виконавчої діяльності персоналу органів та установ виконання покарань / В. Я. Горбачевський, Ю. О. Новосад // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2017. - № 2. - С. 160-168.

11. Гречанюк С. К. Взаємодія державної кримінально-виконавчої служби України з публічними інституціями: монографія / С. К. Гречанюк; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2011. – 398 с.

12. Гритенко О. А. Дисциплінарна практика в жіночих кримінально-виконавчих установах мінімального рівня безпеки із загальними умовами тримання: теоретичні та соціально-правові аспекти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. А. Гритенко; Міжнар. гуманіт. ун-т. - О., 2012. - 20 с.

13. Дем'яненко Ю. О. Перспективи вдосконалення надання медичних послуг в установах виконання покарань / Ю. О. Дем'яненко, Л. І. Олефір, Т. С. Михайлова // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2018. - № 1. - С. 117-125.

14. Денисова Т. А. Покарання: кримінально-правовий, кримінологічний та кримінально-виконавчий аналіз: монографія / Т.А. Денисова; Ін-т права ім. В. Стасіса Класич. приват. ун-ту. – Запоріжжя, 2007. – 287 с.

15. Джужа О. Вплив злочинної субкультури на безпеку життєдіяльності особи у місцях позбавлення волі / О. Джужа, С. Колб //Іст.-прав. часоп. - 2016. - № 1. - С. 135-142.
16. Джужа О. М. Про деякі інституційні принципи кримінально-виконавчої діяльності персоналу органів та установ виконання покарань України / О. М. Джужа, Я. О. Ліховіцький // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2017. - № 1. - С. 156-163.
17. Засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі: монографія / [А. Х. Степанюк, А. В. Байлов, О. В. Лисодед та ін.]; НАПрН України, Ін-т вивч. пробл. злочинності. – Х.: Кросстроуд, 2011. – 298 с.
18. Іваньков О. І. Кримінально-виконавчі засоби забезпечення елементів прогресивної системи виконання покарань / О. І. Іваньков, О. Є. Прохоренко // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2018. - № 1. - С. 57-65.
19. Кирієнко Д. М. Кримінально-правові засоби забезпечення елементів прогресивної системи виконання покарань / Д. М. Кирієнко, С. В. Царюк // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2018. - № 1. - С. 150-158.
20. Козлов П.П. Режим виконання кримінальних покарань: монографія / П.П. Козлов, Ю.В. Нікітін, Л.О. Стрелков. – К.: КНТ, 2008. – 270 с.
21. Колб О. Г. Про деякі змістовні елементи поняття «кримінально-виконавча діяльність персоналу органів та установ виконання покарань» / О. Г. Колб, В. В. Ремега // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2017. - № 1. - С. 164-172.
22. Колб О. Щодо особливостей застосування в Україні заходів безпеки до осіб, засуджених до довічного позбавлення волі / О. Колб, І. Колб // Історико-правовий часопис. - 2016. - № 1. - С. 147-152.
23. Коломієць Н. В. Особливості застосування заходів заохочення до осіб, які відбувають покарання не пов'язані із позбавлення волі / Н. В. Коломієць // Публічне право. - 2016. - № 4. - С. 165-171.
24. Конопельський В. Я. Диференціація та індивідуалізація виконання покарання у виді позбавлення волі: поняття, зміст, реалізація у кримінально-виконавчій діяльності України : моногр. / В. Я. Конопельський. – Одеса: ОДУВС, 2014. – 474 с.
25. Конопельський В. Я. Поняття та взаємодія диференціації та індивідуалізації покарання / В. Я. Конопельський // Південноукраїнський правничий часопис. - 2016. - № 1. - С. 29-33.
26. Конопельський В.Я. Кримінально-виконавчі засади диференціації та індивідуалізації виконання покарання у виді позбавлення волі в Україні : автореф. дис. докт. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право» / В.Я. Конопельський; Харківський нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2015. – 36 с.
27. Копотун І. М. Персонал органів та установ виконання покарань як суб'єкт кримінально-виконавчої діяльності в Україні / І. М. Копотун, В. І. Руденко // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2017. - № 1. - С.

172-180.

28. Котирло О. О. Основні аспекти аналізу кримінально-виконавчого законодавства в сфері управління органами та установами виконання покарань / О. О. Котирло // Вісник Пенітенціарної асоціації України. - 2017. - № 1. - С. 162-169.
29. Лазаренко Л. А. Застосування реабілітаційного підходу під час виконання кримінальних покарань як умова успішного виправлення засуджених / Л. А. Лазаренко // Вісник Пенітенціарної асоціації України. - 2017. - № 1. - С. 182-189.
30. Ліховіцький Я. О. Персонал органів та установ виконання покарань як суб'єкт кримінально-виконавчої діяльності в Україні / Я. О. Ліховіцький // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. - 2017. - Вип. 5. - С. 131-139.
31. Марисюк К. Покарання у вигляді обмеження волі може бути реформоване (досвід Республіки Білорусь) / К. Марисюк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. - 2016. - № 855. - С. 510-514.
32. Мелюхов В. А. Щодо особливостей відбування покарання у вигляді обмеження та позбавлення волі засудженими за вчинення злочинів з необережності / В. А. Мелюхов // Держава та регіони. Серія : Право. - 2016. - № 1. - С. 49-51.
33. Меркулова В.О. Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності: монографія /В.О. Меркулова. – Вид. 2-е – Одеса: НДРВВ ОЮІ НУВС, 2003. – 281 с.
34. Меркулова В.О. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей : моногр. / В. О. Меркулова, О. А. Гритенко, Г. С. Резніченко; за заг. ред. В. О. Меркулової. – Одеса : ОДУВС, 2015 – 286 с.
35. Микитась І. М. Сутність заохочень та стягнень в процесі виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі / І. М. Микитась // Вісник Пенітенціарної асоціації України. - 2017. - № 2. - С. 171-177.
36. Муравйов К. В. Поняття механізму реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань / К. В. Муравйов // Вісник Пенітенціарної асоціації України. - 2017. - № 1. - С. 48-56.
37. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України / [А. П. Гель, О. Г. Колб, В. О. Корчинський та ін.]; за заг. ред. А.Х.Степанюка. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
38. Ніколаєнко Т. Проблемні аспекти виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців у разі виникнення підстав для звільнення засудженого з військової служби / Т. Ніколаєнко // Юридичний вісник. - 2017. - № 2. - С. 136-143.
39. Остапчук Л. Г. Виконання покарання у виді арешту щодо військовослужбовців у світлі вимог Європейських пенітенціарних правил / Л. Г. Остапчук // Науковий вісник Сіверщини. Серія : Право. - 2017. - № 2. - С. 188-195.
40. Пироженко О. С. Покарання, що обмежують майнові права засуджених, за

- кrimінальним правом України: монографія / О. С. Пироженко; Кримінол. асоц. України. - Х. : НікаNova, 2012. - 293 с.
41. Пузирьов М. С. Порівняльний аналіз виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк в Україні та зарубіжних країнах : монографія / М. С. Пузирьов // К.: ВД «Дакор», 2018. - 514 с.
42. Резніченко Г. С. Деякі проблеми виконання покарання у виді штрафу. *Право і суспільство*. Дніпро. 2018. №2. С. 166-171.
43. Резніченко Г. С. Значення поняття «виправлення засудженого» для кримінально-виконавчого права // Г. С. Резніченко / Danish Scientific Journal. - 2017. - С.48-52.
44. Резніченко Г. С. Особливості виконання і відбування покарання у виді позбавлення волі щодо засуджених жінок : монографія / Г. С. Резніченко. – Одеса : ОДУВС, 2009. – 173 с.
45. Резніченко Г. С., Гритенко О. А. Деякі проблеми виконання і відбування покарання у виді арешту // Г. С. Резніченко, О. А. Гритенко / Jurnalul juridic national: teorie și practică. - № 5 (27). - 2017. -C.122-126.
46. Романов М.В. Дисциплінарна відповідальність засуджених до позбавлення волі: Монографія. / М. В. Романов; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х.: Фоліо, 2004. – 160 с.
47. Рябих Н. В. Міжнародно-правові стандарти у галузі захисту прав осіб, засуджених до позбавлення волі / Н. В. Рябих // Форум права. - 2016. - № 2. - С. 175–179.
48. Савченко А. В. Запобігання злочинам, що вчиняються персоналом Державної кримінально-виконавчої служби у сфері виконання покарань: монографія / А. В. Савченко, О. Г. Колб, В. Я. Конопельський та ін. за заг. ред. докт. юрид. наук., професора, член-кореспондента НАПрУ Коваленка В. В. - Луцьк: ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2017. - 526 с.
49. Савченко А. В. Про деякі проблеми, пов’язані з визначенням підстав зайняття кримінально-виконавчою дільністю персоналом органів та установ виконання покарань України / А. В. Савченко, С. О. Колб // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2017. - № 2. - С. 189-198.
50. Сіренко К. Ю. Напрямки реформування системи виконання покарань та приведення її до європейських стандартів / К. Ю. Сіренко // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2018. - № 1. - С. 35-46.
51. Степанюк А.Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України: Монографія. / А. Х. Степанюк, І.С. Яковець; Акад. прав. наук України. Ін-т вивч. пробл. злочинності. – Х.: ТОВ «Кроссрoud», 2007. – 184 с.
52. Телефанко Б. М. Соціальна адаптація осіб, звільнених із кримінально-виконавчих установ на підставі Закону України про амністію або акта помилування: навч. посіб. / Б. М. Телефанко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л., 2011. – 219 с.
53. Ткачова О.В. Виконання покарань у виді виправних і громадських робіт: монографія / О. В. Ткачова; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Право, 2010. – 189 с.

54. Трубников В. М. Арешт як вид кримінального покарання та особливості його застосування: Монографія / В. М. Трубников, Ю.В. Шинкарьов. – Х.; Харків юридичний, 2007. – 288 с.
55. Трубников В. М. Правовий статус засуджених до позбавлення волі / В. М. Трубников, Ю. А. Чеботарьова. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006. – 367 с.
56. Черненок М.П. Виконання майнових покарань: Монографія. / М.П. Черненок; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2006. – 176 с.
57. Чудик Н. О. Проблеми відбування покарання у виді арешту в Україні / Н. О. Чудик, К. А. Мудрик // Право і суспільство. - 2016. - № 2(2). - С. 175-179.
58. Шевченко А. Є. Адміністративно-правове регулювання діяльності державних органів виконання покарань в Україні: монографія / [А.Є. Шевченко, В.М. Бесчастний, І.В. Кременовська та ін.]; Донецьк. юрид. ін-т Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Донецьк, 2010. – 212 с.
59. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування: монографія / Д. В. Ягунов; Держ. пенітенціар. служба України . – 4-те вид., переробл. та доповн. – О.: Фенікс, 2011. – 446 с.
60. Яковець І. С. Про зміст деяких принципів кримінально-виконавчої діяльності персоналу органів та установ виконання покарань України / І. С. Яковець, І. М. Василюк // Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра. - 2017. - № 1. - С. 190-199.
61. Яковець І. С. Проблеми обмеження сімейних прав засуджених при виконанні покарання у виді позбавлення волі / І. С. Яковець // Вісник Кримінологічної асоціації України. - 2015. - № 1. - С. 266-279.
62. Яковець І.С. Первинна кваліфікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установі виконання покарань: Монографія. / І.С. Яковець; Акад. прав. наук України, Ін-т вивч. пробл. злочинності. – Х.: ТОВ «Кросстроуд», 2006. – 208 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<http://iportal.rada.gov.ua/> - офіційний портал Верховної Ради України

<http://www.kvs.gov.ua/> - офіційний сайт Державної кримінально-виконавчої служби України

<http://www.kvs.gov.ua/> - офіційний сайт Державної пенітенціарної служби України

<http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.

<http://www.kmu.gov.ua> –офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні

<http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.

<http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.

<http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.

<http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – веб-сайт єдиного реєстру судових рішень в Україні.

<http://www.nbuv.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України.

Практикум

Конопельський В.Я., Кулик Л.М., Резніченко Г.С.

КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Підписано до друку 01.07.2020 р. Формат 60x90/16.

Папір офсетний.

Гарнітура “Times New Roman”. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 3,71

Видавництво ОДУВС

Наклад 20 прим.

м. Одеса, вул. Новошіпний ряд, 2.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія А № 494632 від 01.01.2012 р.

тел. 048-788-14-72; email – kopirka.otd@gmail.com